

Modeling Corporate Brand Identity in the Banking Industry

Mohammad Daneshgar

PhD Candidate, Department of Business Management, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. E-mail: daneshgar7@gmail.com

Mohammad Ali Abdolvand

*Corresponding author, Assistant Prof., Department of Business Management, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. E-mail: abdolvand_ma@yahoo.com

Kambiz Heidarzadeh Henzaei

Associate Prof., Department of Business Management, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. E-mail: kambizheidarzadeh@yahoo.com

Mohsen khoon Siavash

Assistant Prof., Department of Mathematics and Statistics, Qazvin Branch, Islamic Azad University, Qazvin, Iran. Email: siavash@qiau.ac.ir

Abstract

Objective

Despite the importance and significant role that branding can play for business-to-business (B2B), most research has been conducted in the context of business to consumer (B2C). Corporate banking is considered as one of the relatively new areas that has occurred in banking industry in the country which occurs in B2B business model. After reviewing the related literature, the researcher can claim that no research has been conducted on the elements and components of corporate brand identity in the banking industry, especially in Iran. Therefore, this study aims to identify the factors affecting the corporate brand identity in the context of corporate banking and explore the relationships between these factors.

Methodology

The present study aims to discover and identify the factors affecting the corporate brand identity, and then to present a causal structural model of these factors in the context of corporate banking. Therefore, the present research falls into the category of applied research. Given that this research seeks to describe the elements and dimensions of corporate brand identity and then to describe the causal relationships between them, this study is descriptive in terms of research method. The present study is a survey research which used the opinions of 18 experts in the field of corporate banking. Identification and selection of the individuals was done using non-statistical and available methods. Content analysis method was used in order to extract the factors and elements of corporate brand identity, and then interpretive structural modeling (ISM) method was used in order to identify the

relationships between the main categories. From this perspective, this research falls into the category of consecutive exploratory mixed research.

Findings

According to the findings of this study, the factors affecting the corporate brand identity were defined in the form of 13 main categories including strategy, market orientation and market focus, organization, strategic brand analysis and market research, organizational culture, stakeholder relationship management, organizational infrastructure and structure, organizational competencies and capabilities, human capital management system, brand personality, brand visual identity, brand communication, brand reputation, brand proposed value as well as 41 sub-categories. In addition, there is a causal relationship between these factors according to the research results.

Conclusion

The brand identity is formed based on strategy, culture, infrastructure and structure, competencies and capabilities, and human capital management system. These factors, which are also involved in the stimulus cluster, are considered as the most important factors or in other words, the underlying factors in forming the company brand identity. Following these five factors, market orientation and market focus at the fourth level are the other important factor that affect the formation of the company brand identity. Regardless of the market and market orientation, it is obvious that organizations cannot identify the needs of the market properly and cannot form a coherent and consistent identity in order to fulfill their missions. At the third level, there are two factors of stakeholder relationship management as well as strategic brand analysis and market research which are influenced by market orientation and market focus. In fact, it is the market image that requires companies to seek brand analysis and market research in order to form and develop their brand position accordingly. At the second level, the factors related to brand visual identity, brand communication, and brand value are influenced by the factors belonging to level three, four, and five. These three factors all affect and also contribute to the realization of each other. Finally, all of these factors can affect the two factors of level five, namely brand personality and brand reputation. In order to complement the results which are obtained from the ISM hierarchical model, organizational strategy, market orientation and focus on organizational market, organizational culture, infrastructure and organizational structure, organizational competence and capabilities, and human capital management system which are also involved in the stimulus cluster are the result of the MICMAC analysis. The factors in the stimulus cluster are highly effective but less affected by other elements. As a result, the priority is given to the changes in these factors in order to change the status of brands. Other factors are also included in the category of dependent elements, which indicate their high effectiveness.

Keywords: Corporate brand identity, Interpretive Structural Modeling (ISM), Corporate banking.

Citation: Daneshgar, M., Abdolvand, M.A., Heidarzadeh Henzaei, K., & Khoon Siavash, M. (2020). Modeling Corporate Brand Identity in the Banking Industry. *Journal of Business Management*, 12(3), 652-678. (in Persian)

Journal of Business Management, 2020, Vol. 12, No.3, pp. 652-678

DOI: 10.22059/jibm.2019.286128.3590

Received: July 25, 2019; Accepted: January 16, 2020

© Faculty of Management, University of Tehran

مدل سازی هویت برند شرکتی در صنعت بانکداری

محمد دانشگر

دانشجوی دکتری، گروه مدیریت بازرگانی، دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
رایانامه: daneshgar7@gmail.com

محمدعلی عبدالوند

* نویسنده مسئول، استادیار، گروه مدیریت بازرگانی، دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران،
ایران. رایانامه: abdolvand_ma@yahoo.com

کامبیز حیدر زاده هنزاوی

دانشیار، گروه مدیریت بازرگانی، دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. رایانامه:
kambizheidarzadeh@yahoo.com

محسن خون سیاوش

استادیار، گروه ریاضی و آمار، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران. رایانامه: siavash@qiau.ac.ir

چکیده

هدف: هدف از اجرای این پژوهش، شناسایی عوامل مؤثر و مؤلفه‌های هویت شرکتی و همچنین، مدل سازی ارتباطات درونی آنها در بستر بانکداری شرکتی است. بانکداری شرکتی خدمتی است که در دسته کسب‌وکارهای B2B (کسب‌وکار به کسب‌وکار) قرار می‌گیرد و بانک‌ها از این طریق بازار هدف خود را شرکت‌ها و سازمان‌ها در نظر می‌گیرند.

روش: به منظور دستیابی به هدف این پژوهش، با ۱۸ تن از خبرگان حوزه بانکداری شرکتی مصاحبه به عمل آمد و متن مصاحبه‌ها با استفاده از روش تحلیل محتوا، کدگذاری شد. پس از شناسایی عناصر و مؤلفه‌های هویت برند شرکتی، با استفاده از روش مدل سازی ساختاری تفسیری (ISM)، روابط درونی این عوامل مدل سازی شد.

یافته‌ها: مطابق یافته‌های این پژوهش، عناصر مؤثر بر هویت برند شرکتی در قالب ۱۳ مقوله اصلی و ۴۱ مقوله فرعی تعریف می‌شوند و با توجه به نتایج پژوهش، میان این عوامل، رابطه علی معمولی وجود دارد. همچنین، مطابق خروجی روش ISM مقوله‌ها یا ابعاد اصلی هویت برند، در پنج سطح تعریف می‌شوند که بر یکدیگر نیز اثربارند.

نتیجه‌گیری: بر اساس نتایج، پژوهش، روش ISM می‌تواند روابط علی معمولی میان عناصر و مؤلفه‌های هویت برند شرکتی را مشخص کند. علاوه بر این، پنج مقوله استراتژی، فرهنگ، شایستگی و قابلیت سازمانی، نظام مدیریت سرمایه انسانی و زیرساخت‌ها و ساختار سازمان، عوامل بسیار مهم در ساخت و شکل‌گیری هویت برند شرکتی در بستر بانکداری شرکتی محسوب می‌شوند.

کلیدواژه‌ها: هویت برند شرکتی، مدل سازی ساختاری تفسیری (ISM)، بانکداری شرکتی.

استناد: دانشگر، محمد؛ عبدالوند، محمدعلی؛ حیدر زاده هنزاوی، کامبیز؛ خون سیاوش، محسن (۱۳۹۹). مدل سازی هویت برند شرکتی در صنعت بانکداری. مدیریت بازرگانی، ۱۲(۳)، ۶۵۲-۶۷۸

مدیریت بازرگانی، ۱۳۹۹، دوره ۱۲، شماره ۳، صص. ۶۵۲-۶۷۸

DOI: 10.22059/jibm.2019.286128.3590

دریافت: ۱۳۹۸/۰۵/۰۳، پذیرش: ۱۳۹۸/۱۰/۲۶

© دانشکده مدیریت دانشگاه تهران

مقدمه

برندسازی، استراتژی بسیار کاربردی برای تمایز میان صنایع خدماتی و تولیدی است و در دنیای امروز شرکت‌ها و سازمان‌ها، نه تنها در پی رقابت برای به دست آوردن سهم بیشتری از بازار هستند، بلکه برای ایجاد همسویی ادراکات ذهنی مشتریان با محصولات، خدمات و برنده خود، تلاش زیادی انجام می‌دهند (اوساکلی و بالوگو^۱، ۲۰۱۱). پژوهشگران معتقدند که برندها این قابلیت را دارند که هویت مطلوب فرد را مجسم و منعکس کنند. برندها در سطوح مختلفی استفاده می‌شوند. در اواسط دهه ۱۹۹۰، تغییر تمرکز در ادبیات برندسازی مشهود شد. طی این دوره، سازمان‌ها، به تدریج استراتژی برندسازی خود را برای تمرکز بر برندسازی شرکتی به جای برندهای محصول به کار برند. طبق اظهارات آکر^۲ (۲۰۰۴)، برنده شرکت، سازمانی را تعریف می‌کند که پیشنهادی ارائه داده و پشت آن می‌ایستد و به طور بالقوه دارای میراث فرهنگی، دارایی‌ها و توانایی‌ها، مردم، ارزش‌ها و اولویت‌ها، مرجع محلی یا چارچوب جهانی، برنامه‌های شهرسازی و پیشینه عملکرد است. تمرکز بر برنده شرکتی مزایا و معایبی دارد و سازمان‌ها با توجه به دلایل مختلفی به آن روی می‌آورند.

مفهوم هویت برنده از مفهوم هویت سازمانی توسعه یافته است. استفاده استعاری از مفهوم «هویت» در زمینه شرکتی، به این معناست که سازمان‌ها مشخصه‌های خاصی شبیه انسان‌ها دارند و آنها را می‌توان با این صفات توصیف کرد (کارجالاین^۳، ۲۰۰۳). پژوهشگران معتقدند افراد بر اساس هویت اجتماعی خود، به انتخاب برندها دست می‌زنند و برنده را برمی‌گزینند که منعکس‌کننده هویت آنها باشد (آلام، آرشاد و شبیر^۴، ۲۰۱۴). در نتیجه، ساخت و توسعه برنده شرکتی که مبتنی بر تحقیقات بازار و ذهنیت مصرف‌کنندگان و مشتریان باشد، از اهمیت والاًی برخوردار است. هویت برنده شرکتی، اجزا و ابعاد مختلفی دارد. پاپاسالوموو و رونیتسو^۵ (۲۰۰۶) اعتقاد دارند که برنده سازمان‌های خدماتی، به فرهنگ سازمانی و عوامل درون سازمانی وابستگی زیادی دارد. حتی کاپفر^۶ (۲۰۰۸) معتقد است که برنده نوعی فرهنگ است و هر برنده باید فرهنگ خودش را داشته باشد. تمام عناصر برنده که هویت برنده را ایجاد می‌کنند، بر آگاهی و تصویر ذهنی مشتریان تأثیرگذارند. اصلی‌ترین این عناصر عبارت‌اند از: لوگو، نمادها، کاراکترها، شعارها و دامنه‌های اینترنتی (کلر، پارامسواران، و جاکوب^۷، ۲۰۱۱). عوامل بسیاری بر هویت برنده اثرگذارند. برای مثال، کاپفر (۲۰۰۴) در مدل منشور هویت برنده خود، شش وجه پیکره، شخصیت، فرهنگ، رابطه، بازتابش و خودانگاره را برای هویت برنده قائل است. دی چرناتونی^۸ (۲۰۰۶) عناصر هویت برنده را شامل روابط، چشم‌ انداز، جنبه‌های احساسی، جنبه چشم‌ انداز در فرهنگ، جنبه‌های تبعی در موقعیت‌ یابی و ارائه می‌داند.

با وجود اهمیت و نقش شایان توجهی که برندسازی برای کسب‌وکارهای B2B^۹ (کسب‌وکار به کسب‌وکار) ایفا می‌کند، عمدۀ پژوهش‌ها در بستر B2C^{۱۰} (کسب‌وکار به مصرف‌کننده) صورت گرفته‌اند. یکی از حوزه‌های نسبتاً جدید که در صنعت بانکداری کشور روی داده است، حوزه بانکداری شرکتی است که مدل کسب‌وکار آن B2B است. منظور از

1. Usakli & Baloglu

2. Aaker

3. Karjalainen

4. Alam, Arshad, & Shabbir

5. Papasalomou & Vronits

6. Kapferer

7. Keller, Parameswaran, & Jacob

8. De Chernatony

9. Business to business

10. Business to consumer

بانکداری شرکتی، تمرکز بر شرکت‌ها و کسب‌وکارها به عنوان مشتریان بانک و ارائه خدمات مناسب به آنها است. در بانکداری شرکتی، تمرکز یک بانک در ارائه خدمات مناسب با نیازهای مالی و بانکی شرکت، از جمله تهیه بسته‌های متنوع و خاص تأمین مالی، تسهیل تجارت بین‌المللی، اعطای خطوط اعتباری به شرکت‌ها، اعطای تسهیلات سرمایه در گردش، کمک به مدیریت مالی شرکت‌ها، ارائه انواع خدمات مشاوره‌ای، مدیریت نقدینگی، خدمات بانکداری الکترونیکی، خدمات ارزی، خدمات مدیریت ریسک و موارد مرتبط است. با توجه به جستجوهای پژوهشگر، تاکنون پژوهشی با تمرکز بر عناصر و مؤلفه‌های هویت برند شرکتی در صنعت بانکداری، به‌ویژه در داخل کشور، صورت نپذیرفته است. به همین منظور، این پژوهش برای پاسخ به سوال‌های ذیل طراحی و انجام شده است:

- چه عواملی بر هویت برند شرکتی در بستر بانکداری شرکتی مؤثرند؟
- چه روابطی میان این عوامل وجود دارد یا به بیان دیگر، مدل ساختاری و علی معلولی عوامل مؤثر بر هویت برند شرکتی در بستر بانکداری شرکت چگونه است؟

پیشنهاد نظری پژوهش هویت برند

ورما^۱ (۲۰۱۰: ۲۸) برنده‌سازی را این گونه تعریف کرده است: اضافه کردن معنای احساسی به محصول یا خدمت، بدون در نظر گرفتن مزایای کاربردی تا ارزش آن برای مشتریان و سایر سهامداران افزایش یابد. برای مشتری بالقوه، نام تجاری، راهنمای مهمی است. نام تجاری، چکیده‌ای است از هویت، اصالت، ویژگی و تفاوت که همه در یک کلمه یا علامت متمرکز شده است و با دیدن آن، همه این اطلاعات در ذهن برانگیخته می‌شود. نام تجاری به مشتریان کمک می‌کند که به سادگی و تنها با توجه به آن، محصول مدنظر خود را انتخاب کنند. به همین دلیل است که نام‌های تجاری برای کسب‌وکارها حیاتی هستند. مفهوم هویت برند از مفهوم هویت سازمانی توسعه یافته است. استفاده استعاری از مفهوم «هویت» در زمینه شرکتی، به این معناست که سازمان‌ها مشخصه‌های خاصی شبیه به انسان‌ها دارند و آنها را می‌توان با این صفات توصیف کرد (کارجالاین، ۲۰۰۳).

هویت برند، شامل مجموعه‌ای از ویژگی‌ها و ابعاد مختلف است که روش ماندگاری، رفتار و تفکر برند را تعیین می‌کند. بنابراین، مفهوم کلیدی مدیریت برند که به عنوان هویت برند تعریف شده است، هم هدف و معنای برند و هم دستورالعمل‌های آن را دنبال می‌کند. محققان مدیریت هویت برند شرکتی، آن را مجموعه منحصر به فردی با ابعاد گوناگون و همچنین، ایده یا مفهوم اساسی مربوط به آن تعریف می‌کنند. همه آنها به‌طور مشابهی، بر ماهیت داخلی این ساختار تأکید می‌کنند که از سازمان سرچشمه می‌گیرد (بوبیل، کاتالان و مارتینز^۲، ۲۰۱۵).

کاپفر در سال ۲۰۰۸، یکی از مدل‌های بسیار تأثیرگذار بر هویت برند را ابداع کرد که به آن مشور هویت برند گفته می‌شود. این مدل، ابزار مهمی برای مدیران برند است تا به ارزیابی هویت برند محصول بپردازند. کاپفر (۲۰۰۸) معتقد است که شرکت‌ها در مراحل اولیه رشد، بر برند محصول متکی هستند و بعدها بر برند شرکتی تکیه می‌کنند. این مدل از

دو بخش تشکیل شده که یکی بر اساس درونی‌سازی و دیگری بیرونی‌سازی است. همچنین این مدل، دارای دو تصویر ارسال کننده و دریافت کننده در سایر محورهاست. یکی از کمک‌های مهم مدل کاپفرر، نشان‌دادن و تمایز کردن تفاوت‌های بین تصویر برند و هویت برند است. مدل شش وجه هویت برند را دربردارد که عبارت‌اند از: شخصیت، فرهنگ، تصویر خود، بازتاب، ارتباط و فیزیک. به طور خلاصه، فیزیک برند به ویژگی‌های برجسته عینی محصول اشاره می‌کند. هر رابطه، چگونگی رفتار برند در تبادل و تعامل با ذی‌نفعانش است. هدف از بازتاب آن، نمایش (بازتاب دادن) چگونگی ادراک احتمالی مشتری در نتیجه استفاده از برند خاص است. منظور از شخصیت برند این است که برندها به شکلی مشخصات انسانی را به کار می‌برند که گویی، به تدریج، شخصیتی را می‌سازند. فرهنگ، دارایی ناملموسی است که از مجموعه ارزش‌های موجود در سازمان ساخته شده است و ریشه داخلی دارد یا از ارتباطات درون‌سازمانی ایجاد می‌شود. در نهایت، خود – تصویر جنبه ناملموس دیگری است که به زبان ساده به صورت «من حس می‌کنم یا من این طورم» درک می‌شود.

برند شرکتی

برند شرکتی، بیانگر اهداف استراتژیک شرکت است و فعالیت‌های برند را با چارچوب استراتژیک منسجم‌تر، هماهنگ می‌کند. هدف برند شرکتی، تلاش برای ارتقای شرکت در محیط داخلی و خارجی آن است و در پی این است که چه چیزی شرکت را برای کارکنان تمایز و مطلوب می‌کند (رشیدی و رحمانی، ۱۳۹۲). کلمن، دی چرناتوری و کریستودلیدز^۱ (۲۰۱۱) هویت برند شرکتی را در ساختار چندبعدی متشكل از پنج بُعد مفهوم‌سازی کرده‌اند. بُعد نخست، بر کارمند و مشتری مرکز است که نه تنها بر اهمیت شناخت و حضور نیازهای مشتریان تأکید دارد، بلکه نقش مهم کارکنان را در سازمان، ارزیابی می‌کند. بُعد دوم، هویت بصری سازمانی است که به مجموعه‌ای از نشانه‌های بصری مانند نام برند، آرم و شعار اطلاق می‌شود که سازمان را مشخص کرده و انتقال مفاهیم به سهامداران مختلف را امکان‌پذیر می‌کند. بُعد سوم، یعنی شخصیت برند، جنبه‌های برجسته چارچوب‌های هویت متفاوت برند است. این بُعد، نشان‌دهنده مجموعه ویژگی‌های شخصیتی انسانی است که با برند انطباق‌پذیر است. بُعد چهارم، به ارتباطات پایدار، یعنی نیاز به هماهنگی و سازگاری در ارتباطات بازاریابی اشاره می‌کند. بُعد پنجم، یعنی طرح‌های منابع انسانی، بر نقش محوری‌ای که کارکنان ایفا می‌کنند و همچنین، برنامه‌های آموزشی طراحی شده برای آنها تأکید می‌کند.

از سوی دیگر، هویت شرکت به آنچه سازمان اشاره می‌کند و همچنین ترکیب عناصری می‌پردازد که به تمايز سازمان منجر می‌شود. ریشه‌های تحقیق هویت سازمانی به ایده‌های اولینتر^۲ (۱۹۷۸) و کندی^۳ (۱۹۷۷) بازمی‌گردد. این مفهوم را می‌توان به عنوان «آنچه به طور ناخودآگاه» یا مدیریت از همه راههایی که سازمان خود را به همه مخاطبانش ارائه می‌کند، تعریف کرد. شرکت‌ها از طریق عناصر چندگانه هویت خود را به بازار نشان می‌دهند، مانند ارتباطات شرکت‌ها، ارتباطات کنترل‌نایاب‌پذیر، معماری و مکان فیزیکی، هویت سازمانی، رفتار سازمانی، رفتار مدیریت، رفتار کارکنان، اهداف/فلسفه/اصول، ملیت، تصویر سازمانی/تاریخ، ماهیت صنعت و استراتژی‌های شرکت/بازاریابی (فلینت، سیگنوری و گلیسیک^۴، ۲۰۱۸).

1. Coleman, de Chernatory, & Christodoulides
3. Kennedy

2. Olins
4. Flint, Signori, & Golicic

برندهای شرکتی، به عنوان بالاترین سطح از سلسله‌مراتب برنده، می‌توانند به طور بالقوه از مجموعه محصولات و خدمات گسترده با درجات مختلف، حمایت کنند و ارزش ویژه متقابلی را در تمام سطوح انتقال دهنند. برنده شرکت همانند چتر عمل می‌کند و به طور بالقوه، به توسعه تأثیرات بازخورد محصولات و خدمات در سطوح پایین‌تر منجر می‌شود و از این طریق، ارزش ویژه برنده شرکتی ایجاد می‌کند (لی، داور و لمینک^۱، ۲۰۰۸). علاوه بر این، هزینه‌های بازاریابی و هزینه‌های تبلیغاتی، به‌دلیل برنده شرکتی، جایگزین بودجه‌های گراف برای بازاریابی محصولات فردی می‌شود که این موضوع می‌تواند هزینه‌های شایان توجهی را به‌دبال داشته باشد و سبب تغییر ساختار هزینه‌ای شرکت شود (رول^۲، ۲۰۰۹).

بانکداری شرکتی

بانک‌ها اغلب از اصطلاحات خردفروشی و بانک‌های تجاری استفاده می‌کنند که گاهی باعث سردرگمی مشتریان می‌شود. تفاوت اصلی بین بانکداری تجاری و شرکتی، مشتری است. بانکداران شرکتی با توجه به حجم وام‌های گسترده‌ای که در اختیار برخی از بزرگ‌ترین شرکت‌ها قرار می‌دهند، با مبالغ هنگفتی مواجه می‌شوند. بانک‌های تجاری بر مصرف کننده‌های متوسط تمرکز می‌کنند و در نتیجه مقدار پولی که وام گرفته، سپرده شده و سرمایه‌گذاری می‌کنند، در مقایسه با بانکداری شرکتی، مقیاس کوچک‌تری دارد (کوین^۳، ۲۰۱۸). در سال‌های اخیر بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، کاهش نرخ‌های اعمالی سپرده‌ها و تسهیلات، به‌ویژه نرخ تسهیلات اعطایی را در دستور کار قرار داده که به کاهش درآمد بانک‌ها منجر شده است، به‌ویژه بانک‌های غیردولتی که سال‌های ابتدایی حضور خود در بازار را تجربه می‌کردن و با نرخ‌های بالا به جذب سپرده می‌پرداختند. البته این تصمیم، به‌دلیل مشابه در کشورهای صنعتی پیشرفت‌نه نبود، بلکه به‌سبب اعمال محدودیت‌های ناشی از بسته‌های سیاستی و نظارتی اتخاذ شده است. بانک‌های ایرانی نیز به‌دبال کسب درآمدهایی غیر از درآمد حاصل از واسطه‌گری وجود بوده‌اند. در همین راستا، بانکداری شرکتی یکی از جنبه‌های بانکداری نوین است که در این زمینه طی سال‌های اخیر در کانون توجه برخی از بانک‌های ایرانی واقع شده است (نوری بروجردی، ۱۳۹۱).

پیشنه تجربی پژوهش

در میان پژوهش‌های داخلی، پژوهشی که کاملاً مشابه این پژوهش باشد، یافت نشد. با وجود این، پژوهش‌های متعددی با تمرکز بر کشف و بررسی عوامل مؤثر بر هویت برنده سازمانی انجام شده‌اند که در ادامه مرور می‌شوند.

باشکوه و شکسته‌بند (۱۳۹۴) عوامل مؤثر بر توسعه هویت برنده خدماتی و به‌طور خاص، نمایندگی‌های بیمه ایران استان اردبیل را تحلیل کردند. یافته‌ها بیانگر آن است که از میان عوامل مؤثر، عامل فرهنگ بازاریابی و شخصیت برنده، بر هویت برنده خدماتی تأثیری اندکی می‌گذارد و عوامل هویت بصری برنده، مدیریت ارتباط با مشتری و ارتباط‌های یکپارچه بازاریابی، بر توسعه هویت برنده خدماتی سازمان بیمه ایران تأثیر قوی‌ای دارد.

اسفیدانی، رمضانی و شاه حسینی (۱۳۹۵) در پژوهشی، به مدل سازی علی معلولی هویت برنده سازمانی در بازار B2B در صنعت فناوری اطلاعات (IT) پرداختند. مطابق نتایج پژوهش ایشان، عوامل بسیار مهم اثربار بر هویت برنده، عوامل چهارگانه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فناورانه (PEST) و پس از آن ساختار صنعت است.

عابدی و جمالو (۱۳۹۶) عوامل مؤثر بر هویت برنده سازمانی و تأثیر آن را بر عملکرد برنده و رضایت کارکنان بیمه البرز و به طور خاص، کارکنان استان تهران را بررسی کردند. حقیقت ناصری و حق‌شناس (۱۳۹۶) پژوهشی با عنوان «بررسی عوامل مؤثر بر هویت برنده شرکت با ابعاد توجه به کارمند و مشتری (مطالعه موردی: بانک‌های خصوصی غرب تهران بانک‌های سامان)» انجام دادند. هدف آنان، شناسایی عوامل مؤثر بر هویت برنده شرکت بود و برای دستیابی به این هدف، ابعاد توجه به کارمند و مشتری، هویت بصری شرکت، شخصیت برنده، ارتباطات با دوام و استعداد منابع انسانی بر رفتار و نگرش کارکنان با تبیین نقش تعهد در بانک‌های خصوصی غرب تهران را بررسی کردند.

امینی، احتشام راثی، طاهری و امینی (۱۳۹۷) به ارائه مدلی برای شناسایی تأثیر پیشایندها و پیامدهای تعیین هویت مصرف‌کننده از طریق برنده در شهرستان ازولی پرداختند. یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که پرستیز برنده، تجربه‌های به یادماندنی برنده، رضایت و ارتباطات شرکتی، بر تعیین هویت مصرف‌کننده از طریق برنده و تبلیغات شفاهی مثبت، خرید مجدد و تعهد به برنده تأثیرگذارند.

پژوهش‌های خارجی متعددی برای بررسی عوامل مؤثر بر هویت برنده انجام شده است که در ادامه، به چند نمونه مهم اشاره می‌شود. سو، کینگ، اسپارکز و وانگ^۱ (۲۰۱۳) در پژوهشی به بررسی هویت‌یابی مشتری با برنده بر ارزیابی و وفاداری مشتریان به هتل‌های کشور استرالیا پرداختند. آنها در تحلیل خود به منظور سنجش میزان هویت‌یابی مشتری، متغیرهای کیفیت خدمات، اعتماد برنده و ارزش درکشده را واسطه قرار دادند تا بدین وسیله تأثیر هریک از آنها را بر وفاداری مشتریان بسنجند.

لورنچو و گیلاردی^۲ (۲۰۱۷) به توسعه یک مدل هویت برای برندهای بخشی پرداختند. آنها پس از بررسی نظام‌مند ادبیات پژوهش در خصوص مدل‌های هویت سازمانی شرکت، مدل خویش را توسعه دادند. جوکن، نی نی ماکی و ساندل^۳ (۲۰۱۸) به بررسی توسعه هویت برنده شرکتی پرداختند. هویت برنده شرکتی، به فرایند داخلی شرکت برای توسعه و ارتباط برنده آن شرکت با چشم‌انداز استراتژیک در بازارهای پایه مربوط است. مطابق نتایج پژوهش ایشان، کارکنان باید فعالیت‌های برندسازی را مدیریت کنند و با ارزش‌های اصلی برنده سازگار باشند. همچنین، هویت برنده با شرکای اصلی کسب‌وکار ارتباط دارد و هویت سازمانی و تصویر برنده با هم در ارتباط هستند. در جدول ۱، به عوامل و اجزای هویت برنده از دیدگاه پژوهشگران مختلف اشاره شده است.

1. So, King, Sparks, & Wang
3. Joukanen, Niinimäki, & Sundell

2. Lourençao, Giraldi
4.

جدول ۱. عناصر تشکیل دهنده هویت برنده بر اساس تحقیقات پیشین

متغیر	محقق	ابعاد
هویت برند	دیوید آکر (۱۹۹۶)	برند به عنوان محصول (دامنه محصول، ویژگی های محصول، کیفیت / ارزش، استفاده، کاربر، کشور مبدأ)
هویت برند	دی چرناتونی (۱۹۹۹)	برند به عنوان فرد (شخصیت برنده، برنده - روابط مشتری) برند به عنوان سازمان (ویژگی های سازمان، محلی در مقابل جهانی) برند به عنوان نماد (تصاویر بصری / استعاره ها، میراث برنده)
هویت برند	بورمان ^۱ (۲۰۰۹)	تصویر ذهنی، استعاره ها، تاریخ و میراث برند
هویت برند	گاگلیارדי ^۲ (۲۰۰۲)	میراث برند، امکانات سازمانی، ارزش ها، شخصیت، چشم انداز و ارزش اصلی
هویت برند	بالمر و گرایسر ^۳ (۲۰۰۳)	ارزش ها و باورهای خالق برنده، فرهنگ مسئولیت پذیری مدیریت، مسئولیت پذیری عملکردی، عوامل پیش برنده اصلی، تمرکز سهامدار، پروفایل مطلوب میان گروه سهامداران داخلی و خارجی، اهمیت ارتباط کنترل شده، اهمیت تبلیغ و هویت بصری
هویت برند	کاپفر (۲۰۰۴)	ساختار کلی، رابطه، بازتاب، تصویر خود، فرهنگ، شخصیت
هویت برند	بیورلن، ناپلی و یاکی مو ^۴ (۲۰۰۷)	پنج قابلیت حمایت ارتقایی، عاملان شبکه هماهنگی، قدرت نفوذ معماری برنده، افزایش ارزش و کاهش عوامل ناملموس
هویت برند	دی چرناتوری (۲۰۱۰)	چشم انداز، فرهنگ، موقعیت یابی، شخصیت، روابط با ذی نفعان مختلف
هویت برند	سیلوریا، لاگس و سیموس ^۵ (۲۰۱۳)	ورو دی های مدیران: ارزش ها و شخصیت برنده، دلیل باور، تفکیک کننده، ماهیت برنده، محصولات، رسالت ورو دی های مشتریان: محیط رقابتی، نگرش ها و ارزش های مشتریان کنونی / همکاران داخلی، بصیرت
هویت برند	یوردی، بامگارس و مریلیز ^۶ (۲۰۱۱)	خارجی: ویژگی ها، مزیت ها و ارزش های مشتری، تصویر خود و بازتاب، ارزش آفرینی، تفاوت آفرین و استدلال، ارتباط هسته: خارجی و داخلی جوهره، ارزش های اصلی، بیمان، هسته و هسته گسترده ارزش، شخصیت، هویت بصری / بیان / ارتباط داخلی: فرهنگ، وظیفه و دیدگاه، هدف، ارزش های سازمانی، فرهنگ سازمانی، ارزش های محوری
هویت برند	یوردی (۲۰۱۳)	ارزش پیشنهادی، ارتباطات، جایگاه، بیان، هسته اصلی شامل وعده ها و ارزش ها، شخصیت، چشم انداز و مأموریت، فرهنگ و شایستگی ها
هویت برند	کلمن و همکاران (۲۰۱۱)	تمرکز بر مشتری و کارمند، هویت بصری سازمانی، شخصیت برنده، ارتباطات پایدار، طرح های منابع انسانی
هویت شرکتی	بیرکجت و استادلر ^۷ (۱۹۸۶)	شخصیت، رفتار، ارتباطات، نماد گرایی

1. Burmann

2. Gaglardi

3. Balmer, & Greyser

4. Beverland, Napoli, Yakimova

5. Silveira, Lages, & Simoes

6. Urde, Baumgarth, & Merrilees

7. Birkigt, & Stadler

ادامه جدول ۱

متغیر	حقیق	بعد
هویت شرکتی	اشمیت ^۱ (۱۹۹۵)	فرهنگ شرکتی، رفتار شرکتی، استراتژی‌ها و شرایط بازار، محصولات و خدمات، ارتباطات و طراحی
هویت شرکتی	میلیوار و جنکین ^۲ (۲۰۰۲) کورنلیسن و الینگ ^۳ (۲۰۰۳)	استراتژی، آمیزه هویت شرکتی، نمادگرایی، ارتباطات برنامه‌ریزی شده، رفتار
هویت شرکتی	ولا و میلیوار ^۴ (۲۰۰۶)	استراتژی، ساختار، فرهنگ
هویت شرکتی	میلیوار و وولدریچ ^۵ (۳۲۸: ۲۰۰۱)	استراتژی، ارائه استراتژیک چشم‌انداز و مأموریت، استراتژی ارتباطات بازاریابی، آمیزه بازاریابی، استراتژی منابع انسانی
هویت شرکتی	بیک، جیکوبسن و ابرات ^۶ (۲۰۰۳)	جنبه خودآمایی سازمان، همان طور در رفتار اعضای سازمان ظاهر می‌شود که بیانگر نوع ارتباط سازمان در طول زمان (تداوم)، «جدایی» و «مرکزیت» است
هویت شرکتی	بالمر (۲۰۰۶)	استراتژی، ساختار، ارتباطات، فرهنگ، سهامداران، شهرت، محیط
هویت شرکتی	بالمر (۲۰۰۹)	ویژگی‌های ذاتی سازمان، هویت بصری
هویت شرکتی	بیرکیجت و استادرل (۱۹۸۶)	شخصیت، رفتار، ارتباطات، نمادگرایی

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر، به دنبال کشف و شناسایی عوامل اثرگذار بر هویت برنده شرکتی و ارائه مدل ساختاری علی معلولی از این عوامل در بستر بانکداری شرکتی است؛ پس بر اساس هدفی که دنبال می‌شود، این پژوهش در دسته پژوهش‌های کاربردی قرار می‌گیرد. از نظر روش پژوهش، با توجه به اینکه پژوهش به دنبال توصیف عناصر و بعد هویت برنده شرکتی و همچنین، توصیف روابط علی معلولی میان آنهاست، در دسته پژوهش‌های توصیفی قرار می‌گیرد. پژوهش از نوع پیمایشی است و در آن از ۱۸ خبره نظرسنجی شده است. خبرگان از میان متخصصان حوزه بانکداری شرکتی با حداقل ۱۰ سال سابقه کار مرتبط و حداقل مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد انتخاب شدند. مشخصات این خبرگان در جدول ۲ آمده است. شناسایی و انتخاب افراد با استفاده از روش غیرآماری و در دسترس انجام گرفته است. در این مسیر، ابتدا به متخصصان در دسترس مراجعه شد و در ادامه، از طریق روش گلوله برفی، خبرگان بیشتری نیز با تیم پژوهش همکاری کردند. به منظور استخراج عوامل و عناصر هویت برنده شرکتی، از روش تحلیل محتوا^۷ و برای شناسایی روابط میان مقوله‌های اصلی، از روش مدل‌سازی ساختاری تفسیری (ISM) استفاده شد. از این منظر، پژوهش حاضر در دسته پژوهش‌های آمیخته اکتشافی متوالی قرار می‌گیرد. در مرحله اول با استفاده از روش کیفی مصاحبه و تحلیل محتوا، عوامل مدنظر استخراج شدند، سپس به کمک روش تحلیل کمی ISM به ساختاردهی و مدل‌سازی این عوامل پرداخته شد.

1. Schmidt

2. Melewar, & Jenkins

3. Cornelissen & Elving

4. Vella & Melewar

5. Melewar & Wooldridge

6. Bick, Jacobson & Abratt

7. Content analysis

جدول ۲. مشخصات خبرگان پژوهش

ردیف	مشارکت‌کنندگان	جنسیت	شخص	سمت	سابقه
۱	خبره ۱	مرد	طرح و برنامه	کارشناس	۱۱ سال
۲	خبره ۲	مرد	بانکداری شرکتی	مدیر	۱۱ سال
۳	خبره ۳	زن	طرح و برنامه	کارشناس	۱۴ سال
۴	خبره ۴	مرد	نوآوری و توسعه کسبوکار	کارشناس	۱۲ سال
۵	خبره ۵	مرد	عمومی	رئیس شعبه	۵ سال
۶	خبره ۶	مرد	طرح و برنامه	مدیر	۵ سال
۷	خبره ۷	مرد	مدیریت بازرگانی - بازاریابی	مشاور - استاد دانشگاه	۸ سال
۸	خبره ۸	مرد	عمومی	رئیس شعبه	۶ سال
۹	خبره ۹	مرد	بازاریابی و فروش	کارشناس	۱۰ سال
۱۰	خبره ۱۰	مرد	طرح و برنامه - نوآوری - تحقیقات بانکداری اسلامی	مدیر - استاد دانشگاه	۹ سال
۱۱	خبره ۱۱	مرد	طرح و برنامه	مدیر	۸ سال
۱۲	خبره ۱۲	مرد	بانکداری شرکتی	کارشناس	۱۲ سال
۱۳	خبره ۱۳	مرد	برنامه‌ریزی استراتژیک - نوآوری	مدیر - استاد دانشگاه	۵ سال
۱۴	خبره ۱۴	مرد	بانکداری شرکتی	کارشناس	۱۳ سال
۱۵	خبره ۱۵	مرد	مالی - تدوین برنامه	کارشناس	۱۴ سال
۱۶	خبره ۱۶	زن	بازاریابی و فروش	مدیر	۶ سال
۱۷	خبره ۱۷	مرد	عمومی	رئیس شعبه	۶ سال
۱۸	خبره ۱۸	مرد	اعتباری	کارشناس	۱۱ سال

روش‌های گردآوری داده‌های این پژوهش، روش‌های کتابخانه‌ای، مصاحبه و پرسش‌نامه بود. از طریق روش کتابخانه‌ای، عوامل اثرگذار بر هویت برنده شرکتی شدند، سپس، بهمنظور بومی‌سازی عوامل شناسایی شده و بهره‌مندی از نظر متخصصان این حوزه، به مصاحبه با خبرگان اقدام شد. در نهایت، بهمنظور شناسایی و بررسی روابط میان عوامل شناسایی شده، پرسش‌نامه کمی روشن ISM استفاده شد. در ادامه به‌طور خلاصه این دو روش توضیح داده می‌شود.

تحلیل محتوا

به‌طور کلی، هیچ راه منحصر به‌فردی برای شروع مطالعه در خصوص تحلیل تم وجود ندارد (استملر^۱). مراحل شش‌گانه تحلیل مضمون عبارت‌اند از: آشنایی با داده‌ها، ایجاد کدهای اولیه، جستجوی مضماین، بازبینی مضماین، تعریف و نام‌گذاری مضماین و تهییه گزارش. تحلیل مضمون، نوعی فراگرد بازگشتی است که بین مراحل آن، حرکت به عقب و جلو انجام می‌شود. در این پژوهش، ابتدا تمام مصاحبه‌های ضبط شده روی نوار صوتی، به‌شکل متن نوشتاری

درآمد و با بررسی یادداشت‌های پژوهشگر طی جلسه‌های مصاحبه، تکمیل شد. سپس با مطالعه دقیق این متن، برای هر یک از مصاحبه‌های تهیه شده، تمامی ایده‌های مستقل در قالب مفاهیم و تم‌های فرعی شناسایی شدند و به هر یک کدی اختصاص داده شد. این فرایند روى تک‌تک مصاحبه‌ها اعمال شد. در این بین، در صورت مشاهده بخش‌هایی با مضامین مشابه در متن مصاحبه‌های قبلی، همان کد قبلی به آن اختصاص می‌یافتد. در ادامه، بر اساس تمام مضامین فرعی شناسایی شده در تحقیق، دسته‌بندی کلی‌تری انجام گرفت که به شناسایی مضامین اصلی (معیارهای هویت برنز سازمانی در محیط بانکداری شرکتی) انجامید. در نهایت، پس از نام‌گذاری این مضامین، گزارش نهایی تهیه شد.

روش ISM

مدل‌سازی ساختاری تفسیری، نوعی فرایند یادگیری تعاملی است که در آن مجموعه‌ای از عناصر مختلف و به هم مرتبط، در یک مدل نظاممند جامع، ساختاردهی می‌شوند (وارفیلد¹، ۱۹۷۴) روش ISM از جمله روش‌های تحلیل سیستم محسوب می‌شود که در ساختاردهی سیستم و تعیین عناصر و اجزای آن راهگشا است. در ادامه، مراحل مختلف ISM تشریح شده است. ابتدا فهرستی از عناصر مدنظر (در این پژوهش عوامل اثرگذار بر شکل‌گیری هویت برنز سازمانی) تهیه می‌شود. سپس، ماتریس صفر و یک اثرگذاری میان این عوامل به‌دست می‌آید. صفر و یک، نشان‌دهنده وجود یا نبود رابطه محتوایی است که پیش‌تر تعریف شد. رابطه محتوایی بین دو عنصر الف و ب، انواع مختلفی دارد، مانند: «اثر می‌گذارد بر»، «مقدم است بر»، «مهم‌تر است از» و عوامل مشابه دیگر. بهمنظور اجماع نظر خبرگان، از جلسه مصاحبه گروهی یا از نظر خبرگان بهره برده می‌شود. ماتریسی که روابط محتوایی میان عناصر یک سیستم را از طریق اعداد صفر و یک نشان می‌دهد، ماتریس دسترسی اولیه یا ماتریس رابطه اولیه نام دارد. در مرحله بعدی، این ماتریس بهمنظور تسری یا انتقال‌پذیری² بررسی می‌شود. تسری رابطه محتوایی، یک فرضیه اساسی در ISM است. تسری یعنی اگر متغیر «الف» بر متغیر «ب» اثرگذار است و متغیر «ب» بر متغیر «ج»، در نتیجه متغیر «الف» بر متغیر «ج» نیز اثر می‌گذارد. بهمنظور اطمینان از بررسی تمام روابط انتقال‌پذیری، ماتریس دسترسی اولیه به توان رسانده می‌شود تا در نهایت، ماتریس دسترسی نهایی به‌دست آید. شرط دستیابی به این ماتریس، برقراری رابطه¹ $M^{K+1} = M^K$ است (MATRİS DİSTRİSSİ دسترسی اولیه بدون لحاظ روابط انتقال‌پذیری است). تعداد ۱‌هایی که در سطر اول قرار می‌گیرد، خطوط یا تأثیرهایی را نشان می‌دهد از عامل اول نشئت گرفته است. تعداد ۱‌هایی که در ستون اول قرار می‌گیرد، گویای تأثیرهایی است که بر عامل اول گذاشته می‌شود.

هر یک از اجزای سیستم (عوامل) دارای دو مجموعه مختلف متقدم (A) و متاخر یا دست‌یافتنی (R) است که در ساختار ماتریس نهایی و نیز، طراحی سیستم نقش اساسی دارند. مجموعه متقدم هر معیار، معیارهایی را شامل می‌شود که به آن معیار منتهی می‌شوند یا بر آن معیار تأثیر می‌گذارند. بر عکس آن، مجموعه متاخر معیارهایی را نشان می‌دهد که تحت تأثیر یک معیار یا جزء سیستم قرار دارند. به مجموعه متاخر، مجموعه دست‌یافتنی³ نیز گفته می‌شود. پس از تعیین مجموعه دست‌یافتنی و مجموعه متقدم برای هر یک از معیارها و تعیین مجموعه مشترک، سطح‌بندی معیارها انجام

1 Warfield

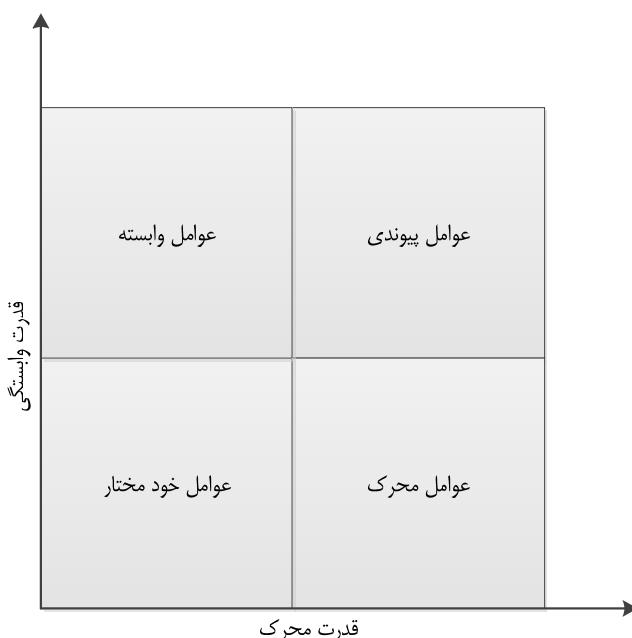
3. Reachability set

2. Transitivity

می‌شود. با به‌دست‌آوردن اشتراک دو مجموعه دست‌یافتنی و متقدم، مجموعه مشترک به‌دست می‌آید. معیارهایی که مجموعه مشترکشان با مجموعه دست‌یافتنی آنها یکی باشد، سطح اولویت را به خود اختصاص می‌دهند. با حذف این معیارها و تکرار این فرایند برای سایر معیارها، سطوح سایر معیارها نیز مشخص می‌شود. سپس بر اساس سطوح تعیین شده و ماتریس نهایی، دیاگرام ISM ترسیم می‌شود. هر سطح با استفاده از تکرار قاعده زیر مشخص می‌شود که در آن C مجموعه معیارهایی است (برای مطالعه تفصیلی این روش، به مهرگان، جعفرنژاد و هاشمی^۱، ۲۰۱۴ رجوع کنید).

$$R(c_j) \cap A(c_j) = R(C_j), \forall c_j \in C \quad (1)$$

در نهایت بهمنظور بخش‌بندی معیارها، در ماتریس دسترسی نهایی، باید برای هریک از عناصر قدرت محرکه^۲ و وابستگی^۳ محاسبه شود. قدرت محرکه هر عنصر یا معیار، تعداد معیارهایی است که از معیار مربوطه و خود آن معیار تأثیر پذیرفته‌اند. قدرت وابستگی نیز، تعداد معیارهایی است که بر معیار مربوطه تأثیر گذاشته و به دستیابی به آن منجر می‌شوند. این قدرت‌های محرکه و وابستگی، در تحلیل ماتریس اثر ضرب ارجاع متقابل کاربردی (MICMAC)^۴ دسته‌بندی استفاده می‌شوند که در آن معیارها به چهار گروه خودمختار^۵، وابسته^۶، پیوندی^۷ و مستقل^۸ (معیار محرک) تقسیم‌بندی می‌شوند. هدف از تحلیل MICMAC تجزیه و تحلیل قدرت محرکه و قدرت وابستگی متغیرهای است (مندل و دشموخ^۹، ۱۹۹۴). متغیرها به چهار خوش طبقه‌بندی می‌شوند (به شکل ۱ نگاه کنید).

شکل ۱. دسته‌بندی معیارها با استفاده از قدرت محرک و وابستگی

1. Mehregan, Chaghoooshi & Hashemi

2. Driving power

3. Dependence power

4. Impact Matrix Cross-Reference Multiplication Applied to a Classification

6. Dependent

5. Autonomous

8. Independent

7. Linkage

9. Mandal & Deshmukh

خوشه اول، شامل معیارهای خودمختار است که قدرت محرک و وابستگی ضعیفی دارند. این معیارها کمایش جدا از سیستم قرار گرفته‌اند و در واقع، پیوندهای اندکی با سایر عناصر سیستم دارند. البته شاید پیوندهایشان قوی باشد. خوشه دوم شامل معیارهای وابسته است که قدرت محرک ضعیف، اما قدرت وابستگی زیادی دارند. در خوشه سوم معیارهای پیوندی قرار می‌گیرند که هم قدرت محرک و هم قدرت وابستگی آنها قوی است. این معیارها در حقیقت نامانا^۱ یا ناپایدارند، به این دلیل که هر اقدامی که روی این معیارها انجام شود، بر معیارهای دیگر تأثیر گذاشته یا بازخوردی به خودشان دارد. خوشه چهارم، شامل معیارهای مستقل است که قدرت محرک زیادی دارند، اما قدرت وابستگی چندانی ندارند. همان طور که ملاحظه می‌شود، معیاری که قدرت محرک قوی‌ای دارد، معیار کلیدی نام گرفته و در دسته متغیرهای مستقل یا پیوندی جای می‌گیرد.

یافته‌های پژوهش

هدف از انجام مطالعه کیفی در این پژوهش، شناسایی و تعیین عوامل بسیار مهم هویت برنده سازمانی و ارائه الگوی مفهومی تعیین‌کننده هویت برنده سازمانی با تأکید بر محیط بانکداری شرکتی و بهره‌مندی از نظر خبرگان است. برای دستیابی به این هدف، مصاحبه‌های نیمه‌ساختارمندی با ۱۸ نفر از خبرگان صنعت بانکداری، شامل مدیران با سابقه، کارشناسان و رؤسای شعب و همچنین برخی اساتید دانشگاه صورت گرفت. به منظور تکمیل و افزایش قابلیت اعتبار داده‌ها در این بخش، از زاویه‌بندی روش‌ها، زاویه‌بندی داده‌ای، زاویه‌بندی پژوهشگر، بازخورد مشارکت‌کننده، بررسی زوجی، بازنگری داور و انطباق الگو استفاده شد. مصاحبه‌ها و فرایند تحلیل آنها در فواصل زمانی آبان تا دی ۱۳۹۷ انجام شد. میانگین زمانی مصاحبه‌ها ۵۰ دقیقه بود. از فرایند تحلیل تم، برای شناسایی تعیین‌کننده‌های بسیار مهم هویت برنده سازمانی با تأکید بر محیط بانکداری شرکتی استفاده شد. در این فرایند، کدهای اولیه مشخص شدند. با بازبینی متعدد و ترکیب چندباره کدها، مفاهیم شناسایی شدند. در نهایت با استفاده از ادبیات پژوهش و نظر خبرگان، ۱۳ مقوله اصلی و ۴۱ مقوله فرعی در قالب جدول ۳ به دست آمد.

جدول ۳. مقوله‌های اصلی و فرعی به دست آمده از ادبیات پژوهش و مصاحبه با خبرگان

ردیف	مقوله اصلی	مقوله فرعی	منبع
۱	استراتژی	ارکان جهتساز برنامه‌ریزی استراتژیک	بالمر (۲۰۰۱)، ولا و میلیوار (۲۰۰۶) و یوردنی (۲۰۱۳) و تیم تحقیق
		استراتژی بازاریابی	کیچن ^۲ (۲۰۰۴) و تیم تحقیق
۲	بازارگرایی و تمرکز بر بازار سازمان	استراتژی کسب و کار بازارگرایی	میلیوار و وولدریچ (۲۰۰۱: ۳۲۸)
		تطابق با الزامات بین‌المللی	سیلوریا و همکاران (۲۰۱۳) و تیم تحقیق
۳	تحلیل استراتژیک برنده و تحقیق بازار	تجزیه و تحلیل داخلی و رقبا	آکر (۲۰۱۲) و تیم تحقیق
		اطلاعات بازاریابی	تیم تحقیق

1. Unstable

2. Kitchen, Schultz, Kim, Han & Li

ادامه جدول ۳

ردیف	مفهوم اصلی	مفهوم فرعی	منبع
۴	فرهنگ سازمان	پاسخ‌گویی	تیم تحقیق
		ارزش‌های بنیادین	بوردی و همکاران (۲۰۱۱)، هنچ و ساچتلز ^۱ (۲۰۰۳)
		سبک مدیریت و تصمیم‌گیری	تیم تحقیق
		ثبات رفتار مدیریت و سهامداران	تیم تحقیق
۵	مدیریت ارتباط با ذی‌نفعان سازمان	اعتماد	تیم تحقیق
		استراتژی تعامل با ذی‌نفعان	بالمر (۲۰۰۱)، اتوبانجو و ملوار ^۲ (۲۰۰۷)
		مدیریت تعارضات ذی‌نفعان	تیم تحقیق
		همافزاری بانک و گروه	تیم تحقیق
۶	زیرساخت‌ها و ساختار سازمان	ساختمانی	بالمر (۲۰۰۱)، ولا و میلیوار (۲۰۰۶) و تیم تحقیق
		تکنولوژی و سیستم‌های متتمرکز (Core Banking) بانکی	تیم تحقیق
		کارایی عملیات بانکی	باشکوه و شکسته‌بند (۱۳۹۶)، تیم تحقیق
		یکپارچگی کانال‌ها	تیم تحقیق
۷	شاپیستگی و قابلیت‌های سازمانی	چابکی ارائه خدمات	تیم تحقیق
		تخصص نیروی انسانی	کلمن و همکاران (۲۰۱۱)، تیم تحقیق
		سیستم‌های مدیریت منابع انسانی	میلیوار و وولدربیج (۲۰۱۰: ۳۲۸)، تیم تحقیق
		مشاور حرفه‌ای	تیم تحقیق
۸	نظام مدیریت سرمایه انسانی	شریک تجاری	تیم تحقیق
		خلاصیت و بهروز بودن	تیم تحقیق
		صداقت	آکر (۱۹۹۶)، رشید ^۳ (۲۰۱۲)
		لوگوی بانک	بالمر (۱۹۹۵)، تیم تحقیق
۹	شخصیت برنده	طراحی شب بانک	تیم تحقیق
		نمادگرایی	میلیوار و کارائومانو‌گلو ^۴ (۲۰۰۶)، تیم تحقیق
		شعار بانک	اسمیت ^۵ (۲۰۱۰)، تیم تحقیق
		کانال‌های ارتباطی	بوردی (۲۰۱۳)
۱۰	هویت بصری برنده	ارتباطات پایدار	اتوبانجو و میلیوار (۲۰۰۷)، تیم تحقیق
		تبليغات هدفمند	بالمر و گرای (۲۰۰۳)
		یکپارچگی هویت	تیم تحقیق
		نوآوری محصولات	هیرونن و لاکان ^۶ (۲۰۱۲)
۱۱	ارتباطات برنده	کیفیت خدمات	تیم تحقیق
		جامعیت محصولات و خدمات	تیم تحقیق
		شخصی‌سازی و سفارشی‌سازی خدمات	تیم تحقیق
		مزایای عملکردی	آکر (۲۰۱۲) و تیم تحقیق
۱۲	شهرت برنده	مزایای مالی	آکر (۲۰۱۲) و تیم تحقیق
		مزایای احساسی	کاپفرر (۲۰۰۴)، آکر (۲۰۱۲)
۱۳	ارزش پیشنهادی برنده		

1. Hatch & Schultz

2. Otubanjo & Melewar

3. Rashid

4. Melewar & Karaosmanoglu

5. Smith

6. Hirvonen, & laukkanen

مفهوم‌هایی که در جدول ۳ مشاهده می‌شوند، در سه دسته قرار می‌گیرند. دسته اول، مقوله‌هایی هستند که در ادبیات پژوهش آمده است و خبرگان به آن اشاره نکرده‌اند. دسته دوم، مقوله‌هایی که هم در ادبیات پژوهش وجود دارند و هم خبرگان بر آن تأکید کرده‌اند و در نهایت، دسته سوم مقوله‌هایی هستند که پیشنهاد خبرگان پژوهش بوده و در ادبیات پژوهش وجود نداشته‌اند. برای مثال، یکی از خبرگان اشاره کرد:

«ما باید با سازوکارهای مختلف پولی و بانکی آشنا باشیم و بتوانیم مشاوره‌های مناسب مالی داشته باشیم. باید بتوانیم بازارها و نیاز این دسته از مشتریان را پیش‌بینی کنیم. آدم‌های بانکداری شرکتی ما باید خبره باشند و بتوانند نقش مشاوره مالی و بانکی را بر عهده بگیرند».

بر همین اساس، مشاور حرفه‌ای بودن، مقوله‌ای بود که خبرگان ۸ بار در مصاحبه‌های مختلف تکرار کردند. به همین منظور، این مقوله به عنوان مقوله فرعی از مقوله اصلی شخصیت برند در نظر گرفته شد. نمونه دیگری از مقوله‌های دیگری که مبنی بر مصاحبه با خبرگان شناسایی شد، هم‌افزایی بانک و گروه بود. یکی از خبرگان گفت:

«برای بانکداری شرکتی همه درگیر می‌شوند. سوپرمارکت مالی با مشارکت همه شرکت‌های اقماری ما شکل می‌گیرد. اگر آنها نباشند، ما نمی‌توانیم خدمات جامعی ارائه دهیم؛ به نوعی آنها بازوی اجرایی ما هستند».

مصاحبه‌شونده دیگری گفت:

«گاهی وقت‌ها خودمان نمی‌توانیم، باید بروں سپاری کنیم باید استراتژی مناسب همکاری با شرکت‌هاییمان را داشته باشیم. همیشه شرکت‌های ما با بانک دارای تضاد منافع بوده‌اند، باید روال همکاری مشخصی شکل گیرد».

مفهوم هم‌افزایی بانک و گروه، ۱۴ بار در مصاحبه‌های مختلف تکرار شد و به عنوان زیرمقوله یا مقوله فرعی زیرساخت‌ها و ساختار سازمان مدنظر قرار گرفت.

پس از شناسایی مقوله‌های اصلی و فرعی، به منظور تعیین روابط علی معمولی میان مقوله‌های اصلی، از روش مدل‌سازی ساختاری تفسیری (ISM) استفاده شد. مراحل انجام ISM در ادامه آمده است.

مرحله اول: تشکیل ماتریس دسترسی اولیه

به منظور انجام ISM، ابتدا پرسشنامه ماتریسی در اختیار خبرگان قرار گرفت تا نظر خود را در خصوص رابطه میان هر چفت از مقوله‌های اصلی بیان کنند. برای ساده‌تر کردن پاسخ به پرسشنامه، از خبرگان درخواست شد تا نوع رابطه میان هر چفت از مقوله‌های اصلی را از طریق یکی از اعداد ۱، -۱، ۰ یا ۲ مشخص کنند. این اعداد به ترتیب متناظر حروف ۷، A، X و O هستند که در روش ISM استفاده می‌شود. اعداد ۱ و -۱ نشان‌دهنده رابطه اثرگذاری یک طرفه، عدد صفر گویای رابطه بی‌تأثیر و عدد ۲ نشان‌دهنده رابطه اثرگذار دوسویه بود. به منظور انجام روش ISM ابتدا لازم است که ماتریس دسترسی اولیه تشکیل شود. این ماتریس در جدول ۴ آمده است.

جدول ۴. ماتریس دسترسی اولیه

ارزش پیشنهادی برند	شهرت برند	ارتباطات برند	هویت بصری برند	شخصیت برند	نظام مدیریت سرمایه انسانی	شاپیستگی و قابلیت های سازمانی	زیرساخت ها و ساختار سازمان	مدیریت ارتباط با ذی نفعان سازمان	فرهنگ سازمان	تحلیل استراتژیک	بازار و تحقیق بازار	بازارگرایی و تمرکز بر بازار سازمان	استراتژی سازمان
۱	۱	۱	۱	۱	۱	۰	۱	۱	۱	۱	۱	۱	استراتژی سازمان
۱	۱	۱	۱	۱	۰	۰	۰	۱	۰	۱	۱	۰	بازارگرایی و تمرکز بر بازار سازمان
۱	۱	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۰	تحلیل استراتژیک برنده و تحقیق بازار
۰	۱	۰	۰	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۰	۰	۱	فرهنگ سازمان
۱	۱	۱	۰	۱	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	مدیریت ارتباط با ذی نفعان سازمان
۱	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۱	۱	۱	۰	۰	۱	زیرساخت ها و ساختار سازمان
۱	۰	۰	۰	۱	۰	۱	۱	۰	۱	۰	۰	۱	شاپیستگی و قابلیت های سازمانی
۱	۰	۰	۰	۰	۱	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰	نظام مدیریت سرمایه انسانی
۰	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	شخصیت برند
۱	۰	۰	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	هویت بصری برند
۱	۰	۱	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	ارتباطات برند
۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	شهرت برند
۱	۱	۱	۱	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	ارزش پیشنهادی برند

همان طور که در جدول ۴ ملاحظه می شود، در روش ISM فرض بر این است که هر عامل با خودش نیز در ارتباط است یا به نوعی بر خود نیز اثر می گذارد، به همین دلیل، درایه های روی قطر اصلی همگی ۱ هستند. نحوه مطالعه ماتریس بدین صورت است که عدد قرار گرفته در تقاطع هر سطر و ستون، نشان دهنده اثرگذاری آن سطر بر ستون است. برای مثال، عدد یک در تقاطع سطر «بازارگرایی و تمرکز بر بازار سازمان» و ستون «تحلیل استراتژیک برند و تحقیق بازار»، نشان دهنده اثرگذاری بازارگرایی و تمرکز بر بازار سازمان بر تحلیل استراتژیک برند و تحقیق بازار است.

مرحله دوم: تشکیل ماتریس دسترسی نهایی

در تکمیل پرسش نامه های ISM و تشکیل ماتریس دسترسی اولیه، از خبرگان درخواست شد که فقط به روابط اثرگذاری مستقیم توجه کنند. دلیل اصلی چنین خواسته ای، این است که در روش ISM همان طور که گفته شد، به اصل انتقال پذیری یا همان برقراری روابط غیرمستقیم توجه می شود. به منظور محاسبه ماتریس دسترسی نهایی، ماتریس

دسترسی اولیه را به توان k می‌رسانیم. زمانی که ماتریس دسترسی اولیه به توان پنج رسید، قاعده $M^k = M^{k+1}$ برقرار شد و در نتیجه، ماتریس دسترسی نهایی به صورت جدول ۵ به دست آمد.

جدول ۵. ماتریس دسترسی نهایی

قدرت اثرگذاری	ارزش پیشنهادی برنده	شهرت برنده	ارتباطات برنده	هویت بصری برنده	شخصیت برنده	نظام مدیریت سروایه انسانی	شاپیشنگی و قابلیت‌های سازمانی	زیرساخت‌ها و سازمان سازمان	مدیریت ارتباط با ذی‌نفعان سازمان	فرهنگ سازمان	تحلیل استراتژیک برنده و تحقیق بازار	بازارگرایی و تمرکز بر بازار سازمان	استراتژی سازمانی		
۱۳	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱*	۱	۱	۱	۱	۱	۱	استراتژی سازمان	F۱
۸	۱	۱	۱	۱	۱	۰	۰	۰	۱	۰	۱	۱	۰	بازارگرایی و تمرکز بر بازار سازمان	F۲
۶	۱	۱	۱	۱	۱*	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۰	تحلیل استراتژیک برنده و تحقیق بازار	F۳
۱۳	۱*	۱	۱*	۱*	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱*	۱	۱	فرهنگ سازمان	F۴
۶	۱	۱	۱	۱*	۱*	۱	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰	مدیریت ارتباط با ذی‌نفعان سازمان	F۵
۱۳	۱	۱*	۱*	۱*	۱*	۱*	۱*	۱	۱	۱	۱*	۱	۱	زیرساخت‌ها و ساختار سازمان	F۶
۱۳	۱	۱*	۱*	۱*	۱*	۱*	۱*	۱	۱	۱	۱*	۱	۱	شاپیشنگی و قابلیت‌های سازمانی	F۷
۱۳	۱	۱*	۱*	۱*	۱*	۱	۱*	۱	۱	۱*	۱	۱*	۱	نظام مدیریت سرمایه انسانی	F۸
۱	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	شخصیت برنده	F۹
۵	۱	۱*	۱*	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	هویت بصری برنده	F۱۰
۵	۱	۱*	۱	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	ارتباطات برنده	F۱۱
۱	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	شهرت برنده	F۱۲
۵	۱	۱	۱	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	ارزش پیشنهادی برنده	F۱۳
۱۱	۱۲	۱۱	۱۱	۱۱	۱۲	۵	۵	۵	۷	۵	۷	۶	۵	قدرت وابستگی	

همان طور که در جدول ۵ مشاهده می‌شود، برخی خانه‌های ماتریس علامت ستاره (*) دارند. این خانه‌ها، بر اساس قاعده تسری‌پذیری یا همان قانون روابط اثرگذاری غیرمستقیم یک شدند. سطر قدرت وابستگی جمع تعداد یک‌هایی است که در ستون مربوط به هریک از عوامل وجود دارد و ستون قدرت اثرگذاری یا محرک جمع تعداد یک‌هایی است که در سطر مربوط به هریک از عوامل وجود دارد. از آنجایی که در ماتریس ۱۳ عامل وجود دارد، بیشترین قدرت وابستگی و

اثرگذاری ۱۳ و کمترین میزان قدرت یک است (رابطه هر عامل با خودش). قدرت اثرگذاری نشان می‌دهد که هر عامل تا چه میزان بر سایر عوامل اثر می‌گذارد. قدرت وابستگی نیز نشان می‌دهد که هر عامل تا چه میزان تحت تأثیر سایر عوامل قرار می‌گیرد. هرچه در سطر یک عامل، تعداد یک‌ها بیشتر باشد، قدرت اثرگذاری بیشتر و هر چه تعداد یک‌ها در ستون یک عامل بیشتر باشد، نشان‌دهنده اثربخشی‌تری یا وابستگی بیشتر آن عامل است.

مرحله سوم: سطح‌بندی عوامل

مهم‌ترین خروجی روش ISM، ساختار سلسله‌مراتبی‌ای است که از روابط درونی معیارها ارائه می‌دهد. بهمنظور ترسیم ساختار سلسله‌مراتبی، نیاز است که در چند تکرار عوامل سطح‌بندی شوند. تکرارهای مختلف سطح‌بندی در جدول‌های ۶ تا ۹ مشاهده می‌شود. در هریک از جدول‌ها، مجموعه متقدم، دسترسی، مشترک و سطح هریک از عوامل مشخص شده است. همان طور که پیش‌تر توضیح داده شد، در هر تکرار، هر عاملی که مجموعه مشترک و دسترسی یکسانی داشته باشد، سطح‌بندی شده و در تکرارهای بعدی حذف می‌شود.

جدول ۶. تکرار اول سطح‌بندی عوامل

سطح	مجموعه مشترک	مجموعه متقدم	مجموعه دسترسی	عوامل تشکیل دهنده هویت برند
	F۱, F۴, F۶, F۷, F۸	F۱, F۴, F۶, F۷, F۸	ALL	استراتژی سازمان
F۲	F۱, F۲, F۴, F۶, F۷, F۸	F۲, F۳, F۵, F۹, F۱۰, F۱۱, F۱۲, F۱۳	بازارگرایی و تمرکز بر بازار سازمان	F۲
F۳	F۱, F۲, F۳, F۴, F۶, F۷, F۸	F۳, F۹, F۱۰, F۱۱, F۱۲, F۱۳	تحلیل استراتژیک برند و تحقیق بازار	F۳
F۴	F۱, F۴, F۶, F۷, F۸	F۱, F۴, F۶, F۷, F۸	ALL	فرهنگ سازمان
F۵	F۱, F۲, F۴, F۵, F۶, F۷, F۸	F۵, F۹, F۱۰, F۱۱, F۱۲, F۱۳	مدیریت ارتباط با ذی‌نفعان سازمان	F۵
F۶	F۱, F۴, F۶, F۷, F۸	F۱, F۴, F۶, F۷, F۸	ALL	زیرساخت‌ها و ساختار سازمان
F۷	F۱, F۴, F۶, F۷, F۸	F۱, F۴, F۶, F۷, F۸	ALL	شاخص‌گی و قابلیت‌های سازمانی
F۸	F۱, F۴, F۶, F۷, F۸	F۱, F۴, F۶, F۷, F۸	ALL	نظام مدیریت سرمایه انسانی
۱	F۹	ALL-F۱۲	F۹	شخصیت برند
	F۱۰, F۱۱, F۱۳	ALL-F۹ & F۱۲	F۹, F۱۰, F۱۱, F۱۲, F۱۳	هویت بصری برند
	F۱۰, F۱۱, F۱۳	ALL-F۹ & F۱۲	F۹, F۱۰, F۱۱, F۱۲, F۱۳	ارتباطات برند
۱	F۱۲	ALL-F۹	F۱۲	شهرت برند
	F۱۰, F۱۱, F۱۳	ALL-F۹ & F۱۲	F۹, F۱۰, F۱۱, F۱۲, F۱۳	ارزش پیشنهادی برند

جدول ۷. تکرار دوم سطح‌بندی عوامل

سطح	مجموعه مشترک	مجموعه متقدم	مجموعه دسترسی	عوامل تشکیل دهنده هویت برند	
	F۱, F۴, F۶, F۷, F۸	F۱, F۴, F۵, F۷, F۸	F۱, F۲, F۳, F۴, F۵, F۶, F۷, F۸, F۱۰, F۱۱, F۱۳	استراتژی سازمان	F۱
	F۲	F۱, F۲, F۴, F۵, F۷, F۸	F۲, F۳, F۵, F۱۰, F۱۱, F۱۳	بازارگرایی و تمرکز بر بازار سازمان	F۲
	F۳	F۱, F۲, F۳, F۴, F۵, F۷, F۸	F۳, F۱۰, F۱۱, F۱۳	تحلیل استراتژیک برند و تحقیق بازار	F۳
	F۴, F۶, F۷, F۸	F۱, F۴, F۵, F۷, F۸	F۱, F۲, F۳, F۴, F۵, F۶, F۷, F۸, F۱۰, F۱۱, F۱۳	فرهنگ سازمان	F۴
	F۵	F۱, F۲, F۴, F۵, F۶, F۷, F۸	F۵, F۱۰, F۱۱, F۱۳	مدیریت ارتباط با ذی‌نفعان سازمان	F۵
	F۶, F۷, F۸, F۹	F۱, F۴, F۵, F۷, F۸	F۱, F۲, F۳, F۴, F۵, F۶, F۷, F۸, F۱۰, F۱۱, F۱۳	زیرساختها و ساختار سازمان	F۶
	F۷, F۸, F۹, F۱۰	F۱, F۴, F۵, F۷, F۸	F۱, F۲, F۳, F۴, F۵, F۶, F۷, F۸, F۱۰, F۱۱, F۱۳	شایستگی و قابلیت‌های سازمانی	F۷
	F۸, F۹, F۱۰, F۱۱	F۱, F۴, F۵, F۷, F۸	F۱, F۲, F۳, F۴, F۵, F۶, F۷, F۸, F۱۰, F۱۱, F۱۳	نظام مدیریت سرمایه انسانی	F۸
۲	F۱۰, F۱۱, F۱۳	F۱, F۲, F۳, F۴, F۵, F۶, F۷, F۸, F۱۰, F۱۱, F۱۳	F۱۰, F۱۱, F۱۳	هویت بصری برند	F۱۰
۲	F۱۰, F۱۱, F۱۳	F۱, F۲, F۳, F۴, F۵, F۶, F۷, F۸, F۱۰, F۱۱, F۱۳	F۱۰, F۱۱, F۱۳	ارتباطات برند	F۱۱
۲	F۱۰, F۱۱, F۱۳	F۱, F۲, F۳, F۴, F۵, F۶, F۷, F۸, F۱۰, F۱۱, F۱۳	F۱۰, F۱۱, F۱۳	ارزش پیشنهادی برند	F۱۳

جدول ۸. تکرار سوم سطح‌بندی عوامل

سطح	مجموعه مشترک	مجموعه متقدم	مجموعه دسترسی	عوامل تشکیل دهنده هویت برند	
	F۱, F۴, F۶, F۷, F۸	F۱, F۴, F۵, F۷, F۸	F۱, F۲, F۳, F۴, F۵, F۶, F۷, F۸	استراتژی سازمان	F۱
	F۲	F۱, F۲, F۴, F۵, F۷, F۸	F۲, F۳, F۵	بازارگرایی و تمرکز بر بازار سازمان	F۲
۳	F۳	F۱, F۲, F۳, F۴, F۵, F۷, F۸	F۳	تحلیل استراتژیک برند و تحقیق بازار	F۳
	F۴, F۶, F۷, F۸	F۱, F۴, F۵, F۷, F۸	F۱, F۲, F۳, F۴, F۵, F۶, F۷, F۸	فرهنگ سازمان	F۴
۳	F۵	F۱, F۲, F۴, F۵, F۶, F۷, F۸	F۵	مدیریت ارتباط با ذی‌نفعان سازمان	F۵
	F۶, F۷, F۸, F۹	F۱, F۴, F۵, F۷, F۸	F۱, F۲, F۳, F۴, F۵, F۶, F۷, F۸	زیرساختها و ساختار سازمان	F۶
	F۷, F۸, F۹, F۱۰	F۱, F۴, F۵, F۷, F۸	F۱, F۲, F۳, F۴, F۵, F۶, F۷, F۸	شایستگی و قابلیت‌های سازمانی	F۷
	F۸, F۹, F۱۰, F۱۱	F۱, F۴, F۵, F۷, F۸	F۱, F۲, F۳, F۴, F۵, F۶, F۷, F۸	نظام مدیریت سرمایه انسانی	F۸

جدول ۹. تکرار چهارم سطح‌بندی عوامل

سطح	مجموعه مشترک	مجموعه متقدم	مجموعه دسترسی	عوامل تشکیل دهنده هویت برند	
	F1, F4, F6, F7, F8	F1, F4, F6, F7, F8	F1, F2, F4, F6, F7, F8	استراتژی سازمان	F1
۴	F2	F1, F2, F4, F6, F7, F8	F2	بازارگرایی و تمرکز بر بازار سازمان	F2
	F1, F4, F6, F7, F8	F1, F4, F6, F7, F8	F1, F2, F4, F6, F7, F8	فرهنگ سازمان	F4
	F1, F4, F6, F7, F8	F1, F4, F6, F7, F8	F1, F2, F4, F6, F7, F8	زیرساخت‌ها و ساختار سازمان	F6
	F1, F4, F6, F7, F8	F1, F4, F6, F7, F8	F1, F2, F4, F6, F7, F8	شایستگی و قابلیت‌های سازمانی	F7
	F1, F4, F6, F7, F8	F1, F4, F6, F7, F8	F1, F2, F4, F6, F7, F8	نظام مدیریت سرمایه انسانی	F8

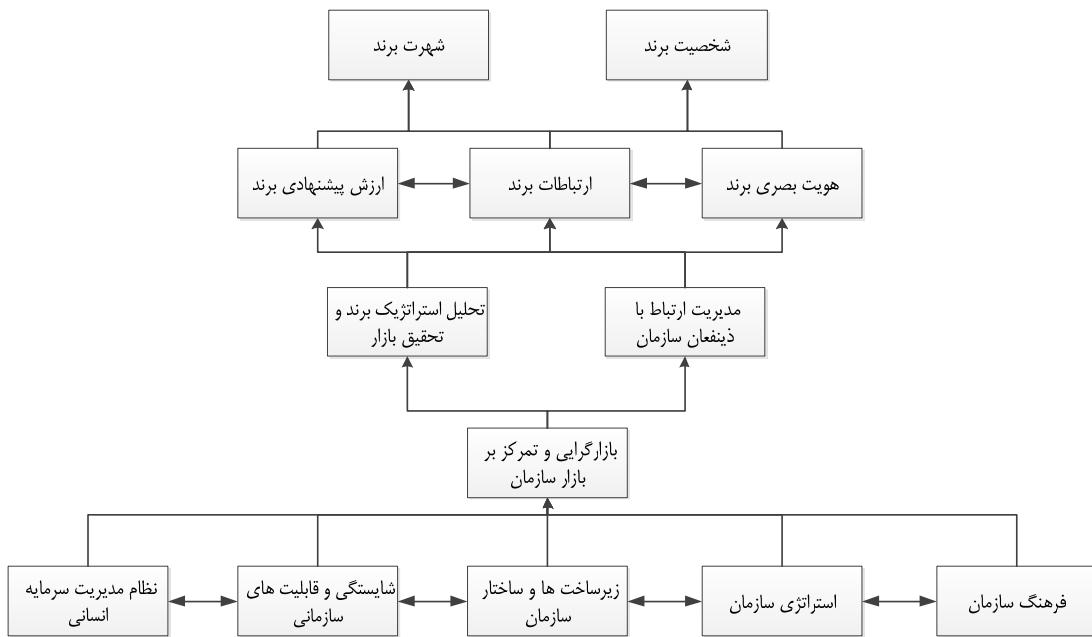
جدول ۱۰. تکرار چهارم سطح‌بندی عوامل

سطح	مجموعه مشترک	مجموعه متقدم	مجموعه دسترسی	عوامل تشکیل دهنده هویت برند	
۵	F1, F4, F6, F7, F8	F1, F4, F6, F7, F8	F1, F4, F6, F7, F8	استراتژی سازمان	F1
۵	F1, F4, F6, F7, F8	F1, F4, F6, F7, F8	F1, F4, F6, F7, F8	فرهنگ سازمان	F4
۵	F1, F4, F6, F7, F8	F1, F4, F6, F7, F8	F1, F4, F6, F7, F8	زیرساخت‌ها و ساختار سازمان	F6
۵	F1, F4, F6, F7, F8	F1, F4, F6, F7, F8	F1, F4, F6, F7, F8	شایستگی و قابلیت‌های سازمانی	F7
۵	F1, F4, F6, F7, F8	F1, F4, F6, F7, F8	F1, F4, F6, F7, F8	نظام مدیریت سرمایه انسانی	F8

مرحله چهارم: ترسیم ساختار سلسله مراتبی

بر اساس سطح‌بندی انجام شده و روابطی که در ماتریس دسترسی نهایی مشخص شده است، ساختار سلسله مراتبی ترسیم می‌شود. عواملی که در سطح ۱ هستند، در بالاترین سطح قرار گرفته‌اند. سطوح بالاتر جایگاه عواملی است که قدرت وابستگی شدیدی دارند. عواملی که در سطح ۵ قرار گرفته‌اند، قدرت اثرگذاری زیادی دارند و در پایین‌ترین سطح قرار می‌گیرند.

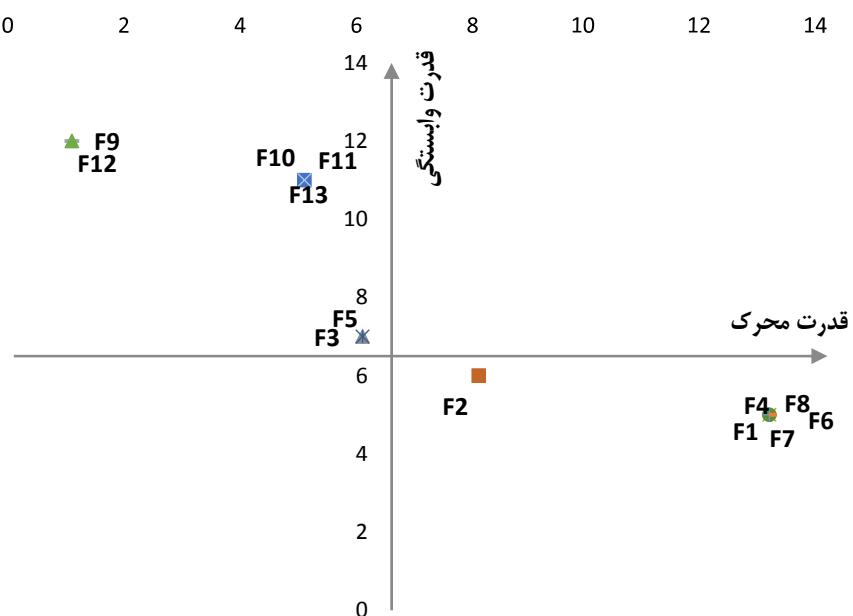
همانطور که در شکل ۲ مشخص است، پنج عامل "فرهنگ سازمان"، "استراتژی سازمان"، "زیرساخت‌ها و ساختار سازمان"، "شایستگی و قابلیت‌های سازمانی" و "نظام مدیریت سرمایه انسانی" در پایین‌ترین سطح و با بالاترین اثرگذاری قرار گرفته‌اند. این پنج عامل بر روی یکدیگر نیز اثر متقابل دارند. جهت فلش‌ها بیانگر جهت اثرگذاری عوامل بر روی یکدیگر است. شخصیت برنده و شهرت برنده نیز به عنوان عوامل کاملاً وابسته در بالاترین سطح ساختار (سطح ۱) قرار گرفته‌اند. همانطور که در تکرارها مشخص گردید، پنج سطح برای عوامل مشخص شده است.

شکل ۲. ساختار سلسله‌مراتبی عوامل مؤثر بر ساخت هویت برند

MICMAC Analysis

بر اساس قدرت محرک و وابستگی هریک از عوامل، ماتریس MICMAC بهصورت زیر بهدست آمده است. همان‌طور که ملاحظه می‌کنید، عوامل ۱، ۲، ۴، ۶، ۷ و ۸ بهترتبی استراتژی سازمان، بازارگرایی و تمرکز بر بازار سازمان، فرهنگ سازمان، زیرساخت‌ها و ساختار سازمان، شایستگی و قابلیت‌های سازمانی، و نظام مدیریت سرمایه انسانی در خوشه محرک قرار دارند؛ به این مفهوم که این عوامل قدرت اثربخشی زیاد و اثربخشی کمی دارند.

شکل ۳. دسته‌بندی معیارها با استفاده از قدرت محرک و وابستگی

سایر عوامل، همگی در خوشة وابسته قرار گرفته‌اند که گویای قدرت تأثیرپذیری یا وابستگی زیاد و اثرگذاری کم است. عواملی که در خوشه محرك قرار دارند، به نوعی عوامل علی محسوب می‌شوند و هرچه سازمان‌ها روی آنها سرمایه‌گذاری کنند، می‌توانند زمینه‌ساز نتایج بهتری در قسمت عوامل وابسته شوند.

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

هدف این پژوهش، شناسایی و ساختاردهی عوامل مؤثر بر هویت شرکتی در بستر بانکداری شرکتی بود. بر این اساس، پس از مرور ادبیات پژوهش و مصاحبه با خبرگان، عوامل مؤثر بر هویت شرکتی در بستر بانکداری شرکتی، در قالب ۱۳ مقوله اصلی و ۴۱ مقوله فرعی شناسایی شدند. همان طور که در شکل ۲ نیز مشخص شده است، عوامل اصلی سازنده هویت برنده عبارت‌اند از: استراتژی، فرهنگ، زیرساخت‌ها و ساختار، شایستگی و قابلیت‌ها و نظام مدیریت سرمایه انسانی. این عوامل که در خوشه محرك نیز قرار می‌گیرند، عوامل بسیار مهم یا به بیان دیگر، عوامل ریشه‌ای ساخت هویت برنده شرکتی محسوب می‌شوند. پس از این پنج عامل، بازارگرایی و تمرکز بر بازار، در سطح چهارم یا در رتبه بعدی اهمیت قرار دارد. بدیهی است که سازمان‌ها بدون توجه به بازار و بازارگرایی، نمی‌توانند نیازهای بازار را بهخوبی شناسایی کنند و در راستای تحقق بخشی به مأموریت‌های خود، هویت منسجم و سازگاری را شکل دهند. در سطح سوم، دو عامل مدیریت ارتباط با ذی‌نفعان و تحلیل استراتژیک برنده و تحقیق بازار وجود دارد که هر دو نیز از بازارگرایی و تمرکز بر بازار تأثیر می‌پذیرند. برای مثال، یکی از خبرگان در جلسه‌های مصاحبه گفت:

«در بانک‌های ایرانی هیچ وقت تطابق بین انتظار و نحوه عملکرد وجود ندارد. ما برای خودمان سوت کشیده و کف می‌زنیم؛ اما عملکرد درک شده، با آن چیزی که مورد انتظار بوده تفاوت دارد. خوب این بانک‌ها دقیقاً روی این موارد کار کرده‌اند. مثل ژیلت که برای یک سال نمایندگانی را برای مشتریانشان فرستاد تا بینند انتظارات و عملکرد مورد انتظار چیست. تطابق دیدگاه عملکردی و مورد انتظار همیشه باید یک اصل برای ما باشد. درک متفاوت از کیفیت محصولات و خدمات باید توی سازمان مورد توجه قرار گیرد.»

در واقع، این نگاه به بازار است که ایجاد می‌کند، شرکت‌ها به دنبال انجام تحلیل‌های برنده و تحقیق بازار باشند تا بتوانند بر اساس آن، جایگاه برنده خود را به درستی ساخته و توسعه دهند. در سطح دوم، عوامل هویت بصری برنده، ارتباطات برنده و ارزش پیشنهادی برنده قرار دارند که از عوامل سطوح سه، چهار و پنج تأثیر می‌پذیرند. این سه عامل هر سه بر یکدیگر اثرگذارند و به تحقق یکدیگر کمک می‌کنند. در نهایت، تمامی این عوامل بر دو عامل سطح پنجم، یعنی شخصیت برنده و شهرت برنده، اثر می‌گذارند. در تکمیل نتایج به دست آمده از مدل سلسله‌مراتبی ISM، در تحلیل MICMAC نیز، عوامل استراتژی سازمان، بازارگرایی و تمرکز بر بازار سازمان، فرهنگ سازمان، زیرساخت‌ها و ساختار سازمان، شایستگی و قابلیت‌های سازمانی و نظام مدیریت سرمایه انسانی، در خوشه محرك قرار گرفتند. خوشه محرك، عواملی را در خود جای می‌دهد که بسیار تأثیرگذارند؛ اما کمتر تحت تأثیر عناصر دیگر قرار می‌گیرند. در نتیجه، به منظور ایجاد تغییر در وضعیت برندها، اولویت با ایجاد تغییرات در این عوامل است. سایر عوامل نیز در دسته عناصر وابسته قرار گرفته‌اند که نشان از اثرپذیری بسیار آنها دارد.

در ادامه، بر اساس مصاحبه‌های انجام گرفته و نتایج به دست آمده، چند پیشنهاد کاربردی برای بهبود عملکرد هویت بانکداری شرکتی کشور، ارائه شده است. این پیشنهادها بر اساس پنج عامل اثرگذار اصلی بر هویت برنده که از طریق ISM به دست آمده، بیان شده است.

- در حوزه استراتژی، بانک‌ها باید بر اساس شاخص‌هایی همچون حجم کسبوکار مشتریان، کیف پول مشتریان در صنعت بانکداری و میزان سودآوری هر مشتری، مشتریان شرکتی را بخش‌بندی کنند.
  - بانک‌ها با توجه به مدل‌های نوین کسبوکار بانکی، خطوط کسبوکار بانک را بر اساس مدل‌های بانکداری خرد، بانکداری تجاری، بانکداری شرکتی و بانکداری اختصاصی تفکیک کرده و برای هریک، زنجیره تأمین و زنجیره ارزش یکپارچه‌ای طراحی کنند.
  - از نظر فرهنگی، یکی از مهم‌ترین عوامل ایجاد شفافیت عملکرد مالی در بانک برای ایجاد اعتماد دوطرفه، اصلاح ساختار ترازنامه‌ای بانک‌ها، اصلاح ساختار کفايت سرمایه و توجه به استانداردهای بین‌المللی نظیر IFRS و بازل است.
  - از نظر زیرساخت و ساختار، بانک‌ها می‌توانند به تدوین توافقنامه‌های سطح خدمت (SLA) همکاری بین بانک‌ها بپردازند تا خدمات متناسب‌تری را در زنجیره خدمات بانکداری شرکتی ارائه دهند.
  - بانک‌ها با ایجاد پایگاه داده اطلاعات مشترک بازاریابی، خود را داده‌محور کرده و به‌طور دقیق‌تری به مشتریان خود خدمت‌رسانی کنند.
  - با ایجاد بستر بانکداری باز و با استفاده از زیرساخت‌های Open API، درگاه‌های سیستم‌های مالی مشتریان بانکداری شرکتی را به سیستم بانکداری متمرکز الکترونیکی خود متصل کنند تا خدمت بانکی ویژه‌ای از این طریق ارائه دهند.
  - از نظر شایستگی‌ها و قابلیت‌ها، بانک‌ها می‌توانند بر اساس سطح تعامل و سودآوری مشتریان، برای مشتریان تخفیف‌های خدمات کارمزدی در نظر بگیرند و تسهیلات را با نرخ‌های منعطف‌تری ارائه دهند.
  - از منظر سرمایه‌های انسانی، دو عامل آموزش و ارزیابی عملکرد منطقی، علمی و توسعه‌محور مدیران، به بهبود هویت برنده بانکداری شرکتی بانک‌ها، کمک شایانی می‌کند.
- پیاده‌سازی هریک از این پیشنهادها، به شکل‌گیری برنده شرکتی مناسب‌تری برای بانک‌ها در حوزه بانکداری شرکتی منجر خواهد شد.

نتایج این پژوهش با برخی از پژوهش‌های مشابه، تفاوت و با برخی دیگر همخوانی دارد. برای مثال، صالحی (۱۳۹۴) نیز هویت برنده و ارتباطات یکپارچه بازاریابی را از ارکان اصلی برنده‌سازی دانسته است. برخلاف باشکوه و شکسته‌بند (۱۳۹۴)، در این پژوهش مشخص شد که فرهنگ سازمان عامل بسیار مهمی در شکل‌دهی به برنده شرکتی است. حقیقت ناصری و حق‌شناس (۱۳۹۶)، هویت بصری شرکت، شخصیت برنده، ارتباطات برنده و سرمایه‌های انسانی را از جمله عوامل بسیار مهم در شکل‌دهی به هویت برنده شناسایی کردند. توسجی و پونار^۱ (۲۰۱۸) شهرت برنده را یکی از مؤلفه‌های مهم

هویت برنده شرکتی می‌دانند. با این حال، در هیچ‌یک از پژوهش‌های مشابه، در خصوص کلیه عوامل یافت شده به عنوان مؤلفه‌های شکل‌دهنده هویت برنده بحث نشده است. علاوه بر این، هیچ‌یک از پژوهش‌های مشابه پیشین، به ارائه ساختار سلسله‌مراتبی میان این عوامل نپرداخته‌اند.

ساختار سلسله‌مراتبی استخراج شده از روش ISM، دارای کاستی‌هایی است و همین مستله، می‌تواند موضوعی برای اجرای پژوهش‌های آتی باشد. متاسفانه در روش ISM، بررسی و اعتبارسنجی روابط مشخص شده امکان‌پذیر نیست. همچنین، در روش ISM فرض بر سلسله‌مراتبی بودن روابط است؛ در حالی که ممکن است بعضی از روابط، به‌طور شبکه‌ای و کاملاً به هم مرتبط باشند. از این رو، در تحقیقات آتی، می‌توان با استفاده از روش‌های آماری پیشرفت‌های همچون تحلیل مسیر و روش‌های رگرسیونی، روابط شناسایی شده در مدل ساختاری را بررسی و آزمون کرد. یکی از محدودیت‌های روش ISM نادیده‌گرفتن وزن یا شدت اثرگذاری عوامل بر یکدیگر است و شدت اثرگذاری میان عوامل را فقط به صورت صفر و یک در نظر می‌گیرد. می‌توان با استفاده از روش‌هایی همچون DEMATEL و روش‌های آماری، وزن یا شدت اثرگذاری عوامل بر یکدیگر را بررسی کرد. در این پژوهش، ISM به‌منظور مدل‌سازی مقوله‌های اصلی مدنظر قرار گرفت، در پژوهش‌های آتی، می‌توان در درون هریک از مقوله‌های اصلی، روابط میان عناصر را تحلیل کرد. در نهایت اینکه، مدل ارائه شده مبتنی بر بستر بانکداری شرکتی بوده است، می‌توان در پژوهش‌های آتی، این ساختار را در بسترهای متفاوت، به‌ویژه در حوزه B2B بررسی و آزمون کرد.

منابع

اسفیدانی، محمد رحیم؛ رمضانی، سارا؛ شاه حسینی، محمد علی (۱۳۹۵). مدل‌سازی ساختاری تفسیری هویت برنده سازمانی در بازار B2B صنعت IT با نگاهی به عملکرد بازاریابی. *مدیریت بازرگانی*، ۸ (۲)، ۲۵۹-۲۸۰.

امینی، سعید؛ احتشام راثی، رضا؛ طاهری، حسین؛ امینی، وحید (۱۳۹۷). مدلی برای شناسایی تأثیر پیشایندها و پیامدهای تعیین هویت مصرف‌کننده از طریق برنده در شهرستان انزلی (مورد مطالعه: برندهای تلفن همراه). *فصلنامه رویکردهای پژوهشی نوین در مدیریت و حسابداری*، ۲ (۴)، ۲۴-۳۷.

باشکوه، محمد؛ شکسته بند، میترا (۱۳۹۴). تحلیل عوامل مؤثر بر توسعه هویت برنده خدماتی (مورد مطالعه: نمایندگی‌های بیمه ایران استان اردبیل). *مدیریت بازرگانی*، ۷ (۱)، ۱-۲۱.

حقیقت ناصری، فریده؛ حق‌شناس، هادی (۱۳۹۶). عوامل مؤثر بر هویت برنده شرکت با توجه به ابعاد کارمند و مشتری (مطالعه موردی: بانک‌های خصوصی غرب تهران، بانک‌های سامان، شهر، سرمایه و دی)، *کنفرانس سالانه پژوهش در علوم انسانی و مطالعات اجتماعی*، تهران، پژوهشکده مدیریت و توسعه پژوهشگاه فرهنگ و هنر.

رشیدی، حسین؛ رحمانی، زین العابدین (۱۳۹۲). برنده و تأثیر آن بر وفاداری مشتری. *مجله اقتصادی*، ۱۳ (۹/۱۰)، ۶۵-۸۰. صالحی، شیرین (۱۳۹۲). ارائه مدل برنده محوری در سازمان‌های خدماتی با تأکید بر شرکت‌های هواپیمایی. *پایان نامه کارشناسی ارشد، مؤسسه آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی مهر البرز*، دانشکده مدیریت.

عابدی، احسان؛ جمالو، فاطمه (۱۳۹۶). بررسی عوامل مؤثر بر هویت برنده سازمانی و تأثیر آن بر عملکرد برنده و رضایت کارکنان بیمه البرز (مطالعه موردی: کارکنان استان تهران). *مدیریت بازرگانی*، ۹ (۳)، ۶۱۷-۶۴۰.

نوری بروجردی، پیمان (۱۳۹۱). بررسی مقایسه‌ای موقعیت بانکداری شرکتی در ایران و جهان. الف) بررسی ۳۰ بانک و گروه مالی بزرگ جهانی و بانک‌های ایران. ب) بررسی بانک‌های سایر کشورهای عضو منطقه منا و بانک‌های ایرانی. بیست و سومین همایش بانکداری اسلامی، تهران، مؤسسه عالی آموزش بانکداری ایران.

References

- Aaker, D. A. (1996). Measuring brand equity across products and markets. *California management review*, 38(3).
- Aaker, D. A. (2004). Leveraging the corporate brand. *California management review*, 46(3), 6-18.
- Aaker, D. A., & Joachimsthaler, E. (2012). *Brand leadership*. Simon and Schuster.
- Abedi, E., Jamalo, F. (2017). Investigating the Factors Affecting Organizational Brand Identity and Its Impact on Brand Performance and Satisfaction of Alborz Insurance Employees (Case Study: Employees of Tehran Province). *Business Management*, 9 (3), 617-640. (in Persian)
- Alam, A., Arshad, M. U., & Shabbir, S. A. (2012). Brand credibility, customer loyalty and the role of religious orientation. *Asia pacific journal of marketing and logistics*, 24(4), 583-598.
- Amini, S., Ehtesham Rathi, R., Taheri, H., Amini, V. (2018). A model for identifying the effect of antecedents and consequences of consumer identification through brand in Anzali city (Case study: mobile phone brands). *Quarterly Journal of New Research Approaches in Management and Accounting*, 2 (4), 24-37. (in Persian)
- Balmer, J.M.T & Gray, E.R. (2003b). *Corporate identity and corporate communications: creating a competitive advantage, in revealing the corporation: perspectives on identity, image, reputation, corporate branding, and corporate-level marketing*, Edited by JMT Balmer & SA Greyser. London: Routledge, pp.125-135.
- Balmer, J.M.T., & Greyser, S.A. (2003). *Revealing the corporation: perspectives on identity, image, reputation, corporate branding, and corporate-level marketing*. Routledge, London.
- Balmer, J.M.T., & Greyser, S.A. (2006). Corporate level marketing: integrating corporate identity, corporate branding, corporate communications, and corporate reputation. *European journal of marketing*, 40(7/8), 730-741.
- Bashokoo, M., Shekasteh Band, M. (2015). Analysis of Factors Affecting the Development of Service Brand Identity (Case Study: Iran Insurance Agencies in Ardabil Province). *Business Management*, 7 (1), 1-21. (in Persian)
- Beverland, M., Napoli, J. &; Yakimova, R. (2007). Branding the business marketing offer: exploring brand attributes in business markets. *Journal of business and industrial marketing*, 22(6), 394-399.
- Bick, G., Jacobson, M.C. & Abratt, R. (2003). The corporate identity management process revisited. *Journal of Marketing Management*, 19, 835-855.

- Birkigt, K. & Stadler, M.M. (1986). *Corporate identity, Grundlagen, Funktionen, Fallspielen.* Landsberg an Lech: Verlag Moderne Industrie.
- Buil, I., Catalán, S. & Martínez, E. (2015). The importance of corporate brand identity in business management: an application to the UK banking sector. *BRQ Business Research Quarterly*, 19(1), 3-12.
- Burmann, C., Jost-Benz, M. & Riley, N. (2009). Towards an identity based brand equity model. *Journal of Business Research*, 62(3), 390-397.
- Coleman, D., De Chernatony, L. & Christodoulides, G. (2011). (b2b) service brand identity: scale development and validation. *Industrial Marketing Management*, 40(7), 1063-1071.
- Cornelissen, J.P. & Elving, W.J.L. (2003). Managing corporate identity: an integrative framework of dimensions and determinants. *Corporate Communications: An International Journal*, 8(2), 114-120.
- de Arruda Lourençao, M.T., & de Moura Engracia Giraldi, J. (2017). Development of an identity model for sector brands. *Journal of fashion marketing and management: an international journal*, 21(3), 317-340.
- De Chernatony, L. (1999). Brand management through narrowing the gap between brand identity and brand reputation. *Journal of Marketing Management*, 15(1/3), 157-179.
- De Chernatony, L. (2010). *Creating powerful brands*. Routledge.
- Esfidani, M. R., Ramezani, S., Shah Hosseini, M.A. (2016). Interpretive structural modeling of organizational brand identity in the IT industry B2B market with a look at marketing performance. *Business Management*, 8 (2), 259-280. (in Persian)
- Flint, D. J., Signori, P., & Golicic, S. L. (2018). Corporate Identity Congruence: A meanings-based analysis. *Journal of Business Research*, 86, 68-82.
- Gaglardi, P. (2002). The role of humanities in the formation of new European elites. *Annual Meeting of the European Academy of Management-keynote Speech-Stockholm*.
- Haghigat Naseri, F., Haghshenas, H. (2017). Factors affecting the brand identity of the company according to the employee and customer dimensions (Case study: Private Banks west of Tehran, Saman, Shahr, Sarmayeh and Dey banks). *Annual Conference on Research in Humanities and Social Studies*, Tehran, Management Research Institute and development of the Culture and Art Research Institute. (in Persian)
- Hatch, M.J. & Schultz, M. (2003). *Bringing the corporation into corporate branding*. [O]. Available: <http://www.emeraldinsight.com/0309-0566.htm>. Accessed on 2008.03.25.
- Hirvonen, S. & Laukkanen, T. (2012). How brand orientation contributes to business growth in smes. *Proceedings of the Australian and new zealand marketing academy conference*, adelaide, australia, december 3-5, 2012
- Joukanen, K., Niinimäki, T., & Sundell, J. (2018). Developing Corporate Brand Identity. In *Developing Insights on Branding in the B2B Context: Case Studies from Business Practice* (pp. 29-51). Emerald Publishing Limited.
- Kapferer, J. N. (2004). *The new strategic brand management: creating and sustaining brand equity long term*. London: Kogan page.

- Kapferer, J-N. (2008). *The new strategic brand management, creating and sustaining brand equity long term*. London: Kogan page.
- Karjalainen, T. M. (2003, October). Strategic brand identity and symbolic design cues. In *6th Asian design conference*, 1-13.
- Keller, K. L., Parameswaran, M. G., & Jacob, I. (2011). *Strategic brand management: Building, measuring, and managing brand equity*. Pearson Education India.
- Kennedy, S. H. (1977). Nurturing corporate images. *European Journal of marketing*, 11(3), 119-164.
- Kitchen, PJ; Schultz, DE; Kim, I; Han, D & Li, T. (2004). Will agencies ever-get (or understand) IMC? *European Journal of Marketing*, 38, 1417-1436.
- Lei, J., Dawar, N., & Lemmink, J. (2008). Negative spillover in brand portfolios: exploring the antecedents of asymmetric effects. *Journal of Marketing*, 72 (3), 111–123.
- Mandal, A., & Deskmukh, S.G. (1994). Vendor selection using interpretive structural modeling (ISM). *International Journal of Operations and Production Management*, 14(6), 52-59.
- Mehregan, M. R., Chaghooshi, A. J., & Hashemi, S. H. (2014). Analysis of sustainability drivers among suppliers of Iranian Gas Engineering and Development Company. *IJADS*, 7(4), 437-455.
- Melewar, T.C. & Jenkins, E. (2002). Defining the corporate identity construct. *Corporate Reputation Review*, 5(1), 76-91.
- Melewar, T.C. & Karaosmanoglu, E. (2006). Seven dimensions of corporate identity. A categorization from the practitioner's perspectives. *European Journal of Marketing*, 40(7/8), 846-869.
- Melewar, T.C. & Wooldridge, A.R. (2001). The dynamics of corporate identity: a review of a process model. *Journal of Communication Management*, 5(4), 327-340.
- Nouri Boroujerdi, P. (2012). Comparative study of corporate banking situation in Iran and the world. A) Review of 30 major global banks and financial groups and Iranian banks. B) Review of banks of other member countries of Mena region and Iranian banks. *23rd Islamic Banking Conference*, Tehran, Higher Institute of Banking Education, Iran. (in Persian)
- Olins, W. (1978). *The corporate personality: An inquiry into the nature of corporate identity*. Design
- Otubanjo, B. O., & Melewar T.C. (2007). Understanding the meaning of corporate identity: a conceptual and semiological approach, *Corporate communications: an international journal*, 12 (4), 414-432.
- Papasolomou, I. & Vronits, D. (2006). Using internal marketing to ignite the corporate brand: the case of the uk retail bank industry. *Journal of Brand Management*, 14 (1/2), 177-195
- Quain, S. (2018). Difference between corporate & commercial banking, Available in: <https://smallbusiness.chron.com/difference-between-corporate-commercial-banking-62835.html>.

- Rashid, S. M. (2012). *An exploration of the process of brand identity building and internal organisational culture*. Thesis submitted in partial fulfilment of the requirements for the degree of doctor of philosophy.
- Rashidi, Hussein; Rahmani, Zayn al-Abedin (2013). Brand and its impact on customer loyalty. *Journal of Economics*, 4 (1/4), 65-80. (in Persian)
- Roll, M. (2009). Benefits of the corporate brand. Available in: <https://www.brandingstrategyinsider.com/2009/07/benefits-of-the-corporatebrand.html#.w3hi0s4zbiu>.
- Salehi, Sh. (2013). *Presenting a brand-based model in service organizations with an emphasis on airlines*. Master Thesis, Mehr Alborz Non-Governmental Institute of Higher Education, School of Management. (in Persian)
- Schmidt, C. (1995). *The Quest for Identity*. Cassell, London.
- Silveira, C., Lages, C., & Simoes, C. (2013). Reconceptualizing brand identity in a dynamic environment. *Journal of Business Research*, 66(1), 28-36.
- Smith, B.G. (2010). Beyond promotion: conceptualizing public relations in integrated marketing communications. *International Journal of Integrated Marketing Communications*, 2(1), 47-57.
- So, K. K. F., King, C., Sparks, B., & Wang, Y. (2013). The influence of customer brand identification on hotel brand evaluation and loyalty development. *International journal of hospitality management*, 34, 31-41.
- Stemler, S. (2001). An overview of content analysis. *Practical assessment, research & evaluation*, 7(17), 137-146.
- Tuškej, U. & Podnar, K. (2018). Consumers' identification with corporate brands: brand prestige, anthropomorphism and engagement in social media. *Journal of product & brand management*, 27 (1), 3-17.
- Urde, M. (2013). The corporate brand identity matrix. *Journal of Brand Management*, 20(9), 742–761.
- Urde, M., Baumgarth, C. and Merrilees, B. (2011). Brand orientation and market orientation: From alternatives to synergy. *Journal of Business Research*, 66(1), 13–20.
- Usakli, A., & Baloglu, S. (2011). Brand personality of tourist destination: an application of selfcongruity theory. *Tourism Management*, 32, 114-127.
- Vella, K.J. & Melewar, T.C. (2006). Strategy, structure and culture as dimensions of the corporate identity construct: an extended viewpoint, in *Proceedings of the 11th International Conference on Corporate and Marketing Communications*, edited by Klement Podnar & Zlatko Jancic. Ljubljana, Slovenia: University of Ljubljana, Faculty of Social Sciences, pp. 52-56, April.
- Verma, H.V. (2010). *Branding demystified: Plans to payoffs*. Thousand Oaks: Sage Publications.
- Warfield, J.N. (1974a). *Structuring complex systems*, Battelle Monograph No 4, Battelle Memorial Institute, Columbus, Ohio, USA.